

HVORDAN GRIBER SAMFUNDET DE UNGE MENNESKER, NÅR DE FALDER?

- En kandidatafhandling om stigende mistrivsel blandt unge mennesker, og en søgen på svaret på hvorfor dette forekommer.

Studerende: Anna Sommer Mortensen, 20222004

Vejleder: Andreas Møller Jørgensen

Anslag: 154.848.

Afleveringsdato: 16/9-24.

Indholdsfortegnelse

<i>Abstract</i>	<i>7</i>
<i>Kapitel 1. Indledning.....</i>	<i>8</i>
1.1. Problemfelt: Stigning af psykisk mistrivsel blandt børn og unge i Danmark	9
1.3. <i>Beskrivelse af målgruppen - børn og unge.....</i>	<i>11</i>
1.4. <i>Kortlægning er mit fokus på digitale medier: Et moderne perspektiv på børn og unges mentale udfordringer.....</i>	<i>12</i>
1.5. En følelse af at være ”forkert”	12
1.6. Digitale mediers betydning for mobning	13
1.7. Begrebsafklaring	14
1. Udsathed blandt børn og unge.....	14
2. Psykisk mistrivsel	15
3. Klassisk udsathed.....	16
4. Ny udsathed.....	16
5. Præstationssamfundet.....	17
6. Digitale medier og Sociale medier.....	17
Figur 1.....	18
<i>Læsevejledning.....</i>	<i>18</i>
Kapitel 2: Tidligere forskning på området.....	20
Litteratursøgningsstrategi	21
Ny udsathed i barndom og ungdom	21
Et socialt problem i forandring	22

<i>Digital mobning sætter sine spor.....</i>	23
Hvad gør digital mobning anderledes?.....	24
<i>Kapitel 3. Videnskabsteoretisk position. Hermeneutik som metode og forståelsesramme.</i>	25
3.1. Videnskabsteori	25
3.2. Filosofisk Hermeneutik	26
3.4. Forforståelse som en del af fortolkningsvidenskaben	27
3.5. Horisont og Horisontsammensmeltning	27
3.6. Anthony Giddens om dobbelt hermeneutik	28
3.7. Min egen forforståelse af fænomenet.....	29
<i>Kapitel 4. Forskningsmetode.....</i>	31
4. 1. Forskningsdesign – projektets design.....	31
4. 2. Indsamling af data	31
4. 3. casestudie.....	32
4. 5. Interviewguide.....	34
4.6 Spørgeteknik	35
4. 7. Informanter.....	35
4.8. Beskrivelse af interviewsituationen	37
4.9. Ethiske overvejelser	38
4.10. Transskribering.....	38
4.11. Slutningsform.....	39

4.12. Analysestrategi	39
4.13. Kategorisering.....	39
4.14. Meningskondensering.	40
4.15. meningsfortolkning	40
4.16.Tematesering	41
<i>Teori og analyse</i>	<i>41</i>
<i>5.Teori.....</i>	<i>41</i>
Anders Petersen	41
Jette Kofoed	42
Axel Honneth	42
Erving Goffman.	43
<i>6.Analyse.....</i>	<i>43</i>
<i>6.1. Unge mennesker føler sig presset.</i>	<i>44</i>
<i>6.2. Ny udsathed som resultat af præstationssamfundet</i>	<i>44</i>
6.3.Presset viser sig som en psykisk mistrivsel	46
Hvilke konsekvenser har disse følelser af ud tiltrækkelighed for de unge?	47
6.4.Hvordan overlever man præstationssamfundet?	48
<i>7. Sociale medier som en del af den nye udsathed.</i>	<i>50</i>
7.1.De unge menneskers parallelle liv på de sociale medier.....	51
7.2.Ungdomslivet på sociale medier.....	54

8. Den psykiske mistrivsel i ungdommen.....	55
8.1. En søgen på anerkendelse og forståelse.	56
8.2. Manglende anerkendelse.....	58
8.3. Opnåelse af anerkendelse.....	59
9. Magt.....	61
9.1. Magten i præstationen.	61
9.2. Unge menneskers møde med samfundets magt.....	64
Forældrenes magt	67
Konklusion	69
Diskussion og refleksion	71
Bilag 1. Litteratursøgningsstrategi.....	72
Figur 1. Litteraturreview.....	72
Figur 2. Velkendt litteratur i bogform samt tidsskrifter.	73
Bilag 2.....	76
Interviewguide 1. Interview med Skolepsykolog.....	76
Interviewguide 2. Interview med UU-Vejleder.	77
Interviewguide 3. Interview med skolepsykolog.	79
Interviewguide 4. skolepsykolog.....	81
Litteraturliste.....	83
Bøger:	83

Websites: 85

Abstract

The purpose of this project was to investigate the underlying factors contributing to the rise in mental distress among young people in society, which we regard as part of the “new vulnerability”. Furthermore, the project aimed to examine the role of social media in this “new vulnerability”. Is social media a key factor, and if so, how? The study also sought to understand how central professionals engage with social work in this context. The project is framed within a hermeneutic theoretical perspective and employs interviews as the method for empirical data collection. Four interviews were conducted: three with school psychologists and one with a guidance counselor from the same municipality. These were individual interviews. To provide a comprehensive background, I reviewed existing research literature to map out the current understanding in the field. A case study design was chosen to gain an in-depth insight into the informants' work with young people. The analysis was structured around four themes: *Performance Society*, *Social Media*, *Recognition*, and *Power*. The conclusion will address two primary themes: The “New Vulnerability” and Social Media. The informants were both willing and able to share their experiences from practice and their approach to social work. They all observed a rise in ordinary young people experiencing vulnerability in society. Initially, I approached the project with my own preconceptions regarding the expected findings, but I was surprised by the results. I had anticipated that the project would primarily address young people’s behavior on social media, including issues such as shaming and bullying, which I was already familiar with. While these issues persist and were discussed in the interviews, numerous other factors emerged as significant in understanding the impact of social media on young people’s well-being today.

Kapitel 1. Indledning

Jeg har valgt, at jeg i mit kandidatspeciale ønsker at arbejde med unge mennesker i alderen 13-16 år, som tilhører den almene folkeskole. Disse unge mennesker er i psykisk mistrivsel, som resultat af det samfund og de normer, som samfundet har opstillet for dem. Det har jeg valgt, da det er netop, er børn og unge området, som jeg brænder mest for indenfor det sociale arbejde. Derudover anser jeg det, som en stor samfundsmæssig problematik samt udfordring, at psykisk mistrivsel blandt børn og unge er stigende. Jeg mener, at det faktum, at man oplever utryghed, udsathed og mistrivsel, som barn eller ung kan have stor betydning for resten af livet. Jeg vil undersøge, hvad den nuværende forskning siger omkring denne stigning, og hvad eksperterne og forskningen mener lægger til grund for denne udvikling? Det vil jeg gøre ved at dykke ned i det, som vi i dag vil betragte, som den nye udsathed. Sideløbende vil jeg interviewe relevant fagligt personale, som i dette tilfælde er tre skolepsykologer og en UU-Vejleder, som til dagligt er i berøring med netop denne målgruppe. Disse skolepsykologer samt UU-vejlederen skal anses, som værende ”social arbejdere” og de unge mennesker skal repræsentere et ”borger – perspektiv” i dette projekt. Den stigende udsathed skal forstås, som det sociale problem, som jeg ønsker at undersøge nemmere. Jeg vil blandt andet undersøge, hvilken betydning stigning af mistrivsel har i den virkelige praksis, hvor man arbejder med unge mennesker og har et indblik i deres generelle trivsel, og hvad der kan være med til at skabe denne stigende mistrivsel. Det er blandet andet også her, hvor diagnosesamfundet og præstationssamfundet kommer ind i billedet. Jeg vil gerne se nærmere på forskningen af udviklingen af mistrivsel indenfor denne målgruppe over tid. Hvad er forskellen på udsathed før i tiden og frem til i dag? Jeg vil altså have fokus på den nye udsathed fremfor den klassiske udsathed, som vi alle har en forforståelse af. Hvad er årsagen til den nye udsathed? Er det det faktum, at samfundet har ændret sig voldsomt og, at der i dag stilles større og andre krav til samfundets unge mennesker og hvordan tager de unge mennesker imod disse krav? Når dette er sagt, så vil jeg i mit speciale sætte mit fokus på det digitale liv, som præger de unge menneskers hverdag. Det er et nyere fænomen, at mange i så høj grad lever sit liv på de sociale medier. Her opsættes en anden standard for, hvad der er rigtigt og forkert. Hvilken betydning har denne nye måde at være social på for børn og unges trivsel? Præger denne udvikling på sociale medier betydningen for stigningen af mistrivsel blandt unge mennesker? Jeg vil starte mit kandidatspeciale med at introducere jer for mit problemfelt, som beskriver den stigning af psykisk mistrivsel blandt børn og unge, som præger det danske samfund, dernæst vil jeg redegøre for mit valgt af problemformulering og dernæst dykke

ned i, hvad forskningen anser, som grunden til den stigende mistrivsel blandt børn og unge. Her vil jeg undersøge, hvad der skaber skellet mellem den klassiske udsathed samt det, som vi kalder den ”Nye udsathed”, hvilket betragtes som grundlaget for ændringen af udsathed i den moderne samfundsudvikling, og dermed danner grobund for den stigende mistrivsel blandt unge mennesker i samfundet i dag.

1.1. Problemfelt: Stigning af psykisk mistrivsel blandt børn og unge i Danmark

Der er en general forværring i unges situation i Danmark til trods for, at den generelle trivsel for mennesker i Danmark er god. Det drejer sig særligt om børn og unges mentale helbred, og børn med diagnoser, som over de senere år har vist et stadig mere bekymrende billede af udviklingen blandt målgruppen. Flertallet af børn og unge i Danmark trives, men antallet af unge, som mistrives, er stigende. Ifølge en undersøgelse, som er foretaget i forbindelse med tilblivelsen af bogen ”Ny udsathed blandt unge” viser det sig, at når børn i Danmark, når teenagealderen begynder nogle børn af opleve en psykisk mistrivsel. Særligt den psykiske mistrivsel er stigende og hvis man ser nærmere på gruppen af unge mellem 16-24 år, er andelen med dårligt mentalt helbred steget fra ca. 13% i 2013 til over 18% i 2017. Ifølge undersøgelsen ser det værst ud for de unge piger. Her oplever næsten en fjerdedel af pigerne i 2017, at de har et dårligt mentalt helbred. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 20-24 (A)) Hvis man går tilbage til 2010 var antallet af unge piger, som oplever dårligt mentalt helbred 16%. Den samme udvikling ses om også hos drengene, da 13% af drenge oplever at have et dårligt mentalt helbred i 2017, hvor det derimod ”kun” udgjorde 8 % i 2010. Det må anses, som vigtigt at have for øje, at det også er os drengene, at denne mistrivsel er stigende. Det har ofte været påpeget, at det er de unge piger, som har det svært og oplever at mistrives i deres ungdoms -og teenageår. Udgangspunktet ved kig på tallene for drenge er ganske vidst lavere end for piger, men det ændrer ikke på, at stigningen er den samme. (Ibid). Det er naturligvis vigtigt at have for øje, at det langt fra er alle børn og unge, som mistrives, som bliver en del af børne- og ungdomspsykiatrien og får stillet en diagnose. Det betyder, at ”kun” 26 ud af 1000 børn og unge bliver diagnosticeret med angst, depression, ADHD eller spiseforstyrrelser tilbage i 2016. (Ibid). Med dette in mente må man konkludere, at det er langt fra alle børn, som oplever mistrivsel i en sådan grad, at de bliver ”syge” enten via diagnoser, som skal følge dem resten af livet eller korte eller længere varige mentale sygdomme. På den anden side er det også

bekymrende, at der er en stigning på hele 72 % i antallet af børn og unge, der har været i forbindelse med det psykiatriske system i perioden fra 2009-2017 (ibid). Hvis man tager et eksempel, som spiseforstyrrelser er antallet fordoblet indenfor denne periode, men antallet af børn og unge med angst og depression blev tredoblet. Her er der forskel på drenge og piger, da piger oftere end drenge får psykisk relaterede diagnoser som stress, angst, depression og spiseforstyrrelser, mens drengene får diagnoser, som omhandler adfærdsproblemer, psykoser og ADHD. (Ibid).

1.2.Problemformulering

I mit speciale ønsker jeg at arbejde med unge mennesker i psykisk mistrivsel. Disse unge mennesker tilhører en generation, hvor de sociale medier og det generelle sociale liv i den digitale verden spiller en stor rolle i deres liv og opvækst. Temarammen er en forståelse af samfundet, som et præstationssamfund med en perfektionskultur, store krav og måling af børn og unge i næsten samtlige arenaer, som de bevæger sig i. Både i skole, fritid og på de sociale medier. Dette vil jeg undersøge ved at lave en undersøgelse af det sociale problem, som er den sociale udsathed via interviews med fagligt relevant personale, som er Skolepsykologer og Uddannelsesvejleder. Da disse er i daglig berøring med netop min valgte målgruppe. Dette vil jeg reflektere over samt bearbejde gennem en sociologisk teoretisk ramme.

Hvordan forstår og arbejder skolernes fagprofessionelle samt skolepsykologer med den udsathed samt mistrivsel, som har vundet sit indpas i de danske unge menneskers liv? Hvilken betydning har de unge menneskers liv på sociale medier for stigningen af mistrivsel og for denne nye udsathed hos de danske unge?

Jeg vil besvare min problemformulering ved hjælp af følgende arbejdsspørgsmål.

1. Langt de fleste unge mennesker bruger store dele af deres liv på sociale medier, men hvor stor en del af disse unge mennesker oplever, at det går ud over deres almene trivsel at opholde sig på nettet?

2. Jeg vil tale med nogle fagprofessionelle om deres billede på denne mistrivsel, og om hvordan de arbejder med denne mistrivsel? Hvilke faglige redskaber, materialer og metoder benytter de til at oplyse og hjælpe de unge mennesker?
3. Hvilke tilbud findes der, til de unge mennesker, når de befinder sig i denne mistrivsel og skal hjælpes på rette vej? Er der særlige hensyn i folkeskolerne og hvordan hjælpes de unge mennesker videre, når folkeskolen er slut? I den forbindelse vil jeg interviewe en UU-Vejleder.

1.3.Beskrivelse af målgruppen - børn og unge

Når jeg bruger begrebet børn og unge mennesker i mit speciale. Så menes der børn og unge mennesker i folkeskolealderen. Det er i denne alder, hvor børnene for alvor bliver præstenteret for samfundets forventninger til dem, og dermed også her, hvor de begynder at opleve tegn på den psykiske mistrivsel, som jeg gerne vil undersøge nemmere i min afhandling. De børn og unge mennesker, som jeg vil have fokus på, er børn i teenagealderen 13-16 år. Da det er i denne alder, hvor, unge ofte bekynder at opleve tegn på den mistrivsel, som jeg har valgt at arbejde med. Det er også i denne periode af deres liv, at de ofte stifter bekendtskab med perfektionskulturen, samfundets forventninger og ikke mindst de digitale medier. Det er derfor relevant for projektet at udvælge denne gruppe, hvor udfordringerne ofte starter. Jeg er naturligvis bevidst om, at der findes undtagelser. Det er altså ikke børn, som har medfødte sygdomme eller diagnoser. Det er så at sige helt ”almindelige” børn, som oplever mistrivsel, som et resultat af samfundets forventninger til dem. Jeg vil senere i projektet i afsnittet om begrebsafklaring komme nærmere ind på, hvad der præcist menes med den nye udsathed samt psykiske mistrivsel. Denne målgruppe er interessant, da jeg mener, at det er bekymrende, at unge mennesker i dag oplever en stigende grad af mistrivsel, og da børne- og unge området er et område, som jeg brænder utroligt meget for. Så er det oplagt at undersøge dette område nærmere. Jeg vil nedenfor redegøre for, hvad forskningen siger om netop denne målgruppe og muligvis et kig på, hvilke konsekvenser en sådan udsathed kan medføre for unge mennesker.

1.4. Kortlægning er mit fokus på digitale medier: Et moderne perspektiv på børn og unges mentale udfordringer

Det er ingen hemmelighed, at udsathed blandt børn og unge er stigende. Det kan der være utallige grunde til. Jeg har valgt at dykke ned i et felt, som jeg mener er yderst relevant for den verden, som vi laver i, i dag. I dag handler det for mange mennesker om at skulle fremstå perfekte. Dette har dannet det, som i forskningen kan betragte, som en perfektionskultur. Et af de steder, hvor perfektionskulturen lever i bedste velgående er på de sociale medier. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019 S. 195- 209.(C).

Dette har Jette Kofoed, som har forsket i blandt andet mobbeprocesser og digital modning blandt børn i grundskolen forsket i. Noget af det som er yderst vigtigt for et menneske, er at føle sig anerkendt og som en del af et fællesskab. Her kommer inklusion og eksklusion ind i billedet. Det er centralt at forstå de dynamikker, som gør at nogle bliver en del af fællesskabet, og andre er udenfor fællesskabet. Kofoed mener, at det er vigtigt at vi udfordrer begrebet udsathed og undersøger hvordan denne udsathed faktisk ser ud i praksis. (ibid) Kofoeds grundlæggende begreber omhandler inklusion og eksklusion samt sammenhængen mellem disse begreber. Hun arbejder ikke med direkte udsathed, men om eksklusions processer, som kan forårsage denne udsathed. Mobning har en langtidseffekt på individer og på fællesskabet. Mobning vil dermed betragtes, som en ekstrem form for eksklusion. Mobning har stor betydning for de børn og unge menneskers fremtid og ikke mindst deres følelse af at høre til og at være god nok (ibid)

1.5.En følelse af at være ”forkert”

I mobbeforskningen har der ifølge Kofoed været en yderst begrænset mængde af studier foretaget omkring de følelser, som ofrene for mobning sidder med til trods for, at det er så voldsomme erfaringer, som er forbundet med mobning. Denne mobbekultur er vigtigt for projektet, da utroligt mange børn og unge mennesker bliver mobbet, og denne mobning har i mange tilfælde betydet psykisk mistrivsel i høj grad. Det har været de senere år, her er de følelser, som ofrene har haft og fortsat har begyndt at blive taget i betragtning, når man arbejder med mobning. Mobning er en svær størrelse at lave målinger og beregninger ud fra, da det handler meget om følelser. Hvis børn føler sig udenfor fællesskabet eller føler sig ensomme mm. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019

S. 195-209. C). Det har man været opmærksom på i Københavns kommune, hvor man har valgt at undersøge børnenes trivsel i folkeskolen ud fra tre punkter som er ensomhed, skolelede og det faktum at man er bange for noget. Skolelede eller skoleværing, som forskningen også kalder det. Omhandler det faktum, at børn og unge mennesker enten oplever mentalt eller ligefrem fysiske ubehag i forbindelse med skolen. Undersøgelsen fra Københavns kommune vidste, at flere børn følte sig bange. Det kunne være, at de følte sig bange for deres lærer, bange for andre børn, bange for at andre børn ikke kunne lide dem, bange for ikke at være god nok til fagene i skolen mm. Faktum er altså at nogle børn går i skole hver dag med følelsen af at være bange. (Ibid)

1.6.Digitale mediers betydning for mobning

Jette Kofoed mener er, at det er forkert at mange ofte adskiller den mobning, som bliver foretaget *face to face* og den mobning som finder sted online. Hun mener, at det er forkert blandt andet fordi, at digitale medier og moderne teknologier har vundet så stort et indpas i vores hverdag, at overgangen mellem det ”virkelige liv” og vores liv online efterhånden er så fyldende, at det er svært at adskille. De digitale medier og ikke mindst de sociale medier, er altså blevet en integreret del af de unge menneskers fællesskab. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. 195-209 (C). De sociale medier gør noget ved vores måde at se verden på. De gør noget ved den måde, som de unge mennesker er sammen på, og de gør noget ved den måde, som fællesskaber etableres og vedligeholdes. Der er forskellige måder hvorpå de unge mennesker tackler de sociale medier og deres påvirkningen på. Det omhandler særligt, hvilken aldersgruppe der er tale om. Der er stor forskel på, hvordan de unge mennesker, som er helt nede omkring 10-årsalderen bruger de sociale medier, og hvad er et ungt menneske på 18 år, bruger dem til. De sociale medier og deres betydning har ændret sig markant de sidste mange år. Det har den mobning, som finder sted på nettet også. (Ibid.). Digital mobning kommer i mange former. International forskning sætter fokus på tre markante faktorer, når det handler om mobning på internettet. Det første som forskningen påpeger er, at der på internettet er mulighed for at forholde sig anonym, andet punkt er, at man nemt kan slippe væk og ikke skal stå til ansvar for sine handling på samme måde, som i det virkelige liv. Det tredje og sidste punkt er eksponeringen for offentligheden. Kofoed påpeger, at hun påpeger, at man bør tilføje en fjerde og sidste ting nemlig den højere grad i intensitet. Forstået på den måde, at digital mobning i mange tilfælde bliver værre og grovere end, når mobning finder sted *face to face*.

Der skrues op for hastigheden og op for det ekstreme. Her kan være tale om trusler, grovebeskeder, hade-beskeder, dødstrusler. (Ibid)

1.7. Begrebsafklaring

Her vil jeg præsentere begrebsafklaringen i nærværende projekt. I dette afsnit vil jeg beskrive og forklare de begreber, som I møder i mit projekt, som jeg har fundet relevante og ikke mindste vigtige at få uddybet.

1. Udsathed blandt børn og unge

I forskningen i dag er begrebet udsathed blandt børn og unge, svært at lave en fast definition på. Derfor forsøger man forskellige steder i forskningen at lave en kortlægning af begrebet. Dette gøres for at skabe mere gennemsigtighed og danne en bredere forståelse af problematikken. Kortlægningen har som præmis, at udsatte børn og unge ikke er fast defineret, og at genstandsfeltet beskrives forskelligt indenfor forskellige forsknings- og fagområder. Af denne årsag er det denne tilgang, som forsøger at give et så bredt og nuanceret billede af forskningsfeltet som muligt. (Uddannelses- og Forskningsstyrelsen 2022. S. 5-6). Kortlægning af forskning i udsathed blandt børn og unge er i nogle sammenhænge blevet anvendt, som en forståelse af udsathed som noget, der er uden for barnet eller den unge, hvilket betyder at udsathed ikke er iboende i individet, men en form for proces, som barnet befinder sig i. (Uddannelses – og forskningsstyrelsen 2022 S. 5-6) Udsatte børn og unge kan f.eks. også forstås, som børn og unge, der er i en position, hvor de har brug for professionel støtte. Kortlægningens genstandsfelt er således forskning og udvikling, som ud fra en faglig vurdering skønnes at falde inden for emnet 'udsathed blandt børn og unge'. Kortlægningen er afgrænset til udsathed blandt børn og unge i Danmark (Ibid)

2. Psykisk mistrivsel

I denne kortlægning af begrebet mistrivsel vil jeg redegøre for, hvad børn og unge i mistrivsel er for en størrelse, og hvad det betyder at være i mistrivsel samt, hvilken betydningen denne mistrivsel har for det unge menneske. Mistrivsel kan lige som udsathed være et svært begreb at kortlægge både fordi, at det ofte handler om følelser, hvor de unge mennesker føler, at de har det dårligt og ikke er i trivsel. Det kan også være det faktum, at begrebet udsathed er meget bredt og dækker over mange forskellige tilstande såsom angst, depression, stress eller ensomhed. Det kan sagtens være en kombination af flere af de ovenstående tilfælde, som enten skaber mistrivsel eller mistrivlsen som skaber tilstanden. Det er vigtigt at have vigtigheden af det faglige personales opsporingen arbejde for øje i denne kontekst, da det spiller en yderst central rolle i at hjælpe disse børn og unge. (Social – og boligstyrelsen 2022) Den Psykiske mistrivsel er et stigende problem hos børn og unge i Danmark. Der kan være mange grunde til denne stigning. Socialstyrelsen beskriver dette som;

” En kombination af både somatiske, psykologiske, biologiske, sociale, strukturelle og kulturelle faktorer ” som ligger til grund for dette. (Social – og boligstyrelsen 2022)

Det sociale opsporingsarbejde er så vigtigt fordi, at denne mistrivsel kan have yderst store konsekvenser for børns udvikling og læring. Det betyder altså også, at det kan have konsekvenser for deres voksenliv, for eksempel i form af øget risiko for udvikling af både psykiske og somatiske sygdomme mm. Det betyder, at hvis man ikke får den vigtige hjælp er det muligt, at man kan flytte sig fra den nye udsathed til den klassiske udsathed. (Ibid)

”Psykisk mistrivsel dækker over et spektrum af tilstande fra varierende grader af oplevet tristhed, ensomhed, lav livstilfredshed, uro, stress og søvnproblemer til depressioner og angst. Samtidig kan mistrivsel svinge i intensitet og være forbigående eller længerevarende. For nogle børn er mistrivlsen tilbagevendende eller vedvarende ”(Ibid)

Disse børn befinder sig altså i en risikogruppe. Hvor de begynder at opleve tegn på mistrivsel i større eller mindre grad. De samfundsmæssige faktorer som præsentations- og forventningskultur både i samfundet, på sociale medier og de unge i mellem, individualisering og en omfattende målkultur kan også være mulige årsager, der bidrager til en øget risiko. (Ibid)

3.Klassisk udsathed

Selvom, at jeg ikke arbejder med den klassiske udsathed vurderer alligevel, at det er passende med en kort redegørelse af begrebet for at få en forståelse af, hvor forskellen er placeret. Den klassiske udsathed er som beskrevet et begreb, som dækker over bredt spektrum af situationer, som et menneske kan befinde sig i. Den klassiske udsathed bygger på en forståelse af at udsathed handler om, at man vokser op i udsatte miljøer og boligområde, man vokser på i en mindre bemidlet familie, opvækst i kriminelle miljøer, barn af forældre med misbrug mm. Børn og unge, som befinder sig i denne kategori, vil være mere ”ekstreme tilfælde” end hvad den nye udsathed vil antage er en udsathed. I den klassiske udsathed er udsatheden en mere vedvarende eller måske medfødt position end den nye udsathed, hvor vi alle er potentielt udsatte. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 24-25)

4.Ny udsathed

Hvis man skal forsøge at skabe et samlet billede af, hvad den nye udsathed er, og hvad den har af betydning for disse unge mennesker. Forskningen peger på, at store samfundsmæssige forandringer, kulturelle forandringer og tendenser påvirker ungdomslivet generelt de unge mennesker, som har et liv der rummer en række udfordringer. Når man pointerer at præstationssamfund er med til at skabe denne nye udsathed, er det fordi, at der er særligt øget fokus på præstation og konstant selvoptimering. Dette udspiller sig blandt andet i et større fagligt samt socialt forventningspres. Derudover ses der en tendens til at uddannelsessystemet har et stort fokus på tests, toppræstationer, og et institutionelt forventningspres om at unge mennesker skal være uddannelsesmæssigt ”agile” og komme bedst muligt igennem på kortest tid. Når de unge kommer ud af uddannelsessystemet, møder de et mere presset og individualiseret velfærdsystem, som skæver på ydelserne og skure op for forventningerne, i forsøget på at få alle til at passe ind i det relativt smalle normalitetsbegreb, som man har skruet sammen. Der er ingen forskningsmæssig tvivl om, at disse forandringer påvirker de unges bevægelse ind og ud af udsatheden. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 237).

5. Præstationssamfundet

Præstationssamfundet har vundet sit indpas både i den almene danskers bevidsthed, og i de forskningsmæssige arenaer. Præstationssamfundet bliver ofte kædet sammen med konkurrencestaten. De to begreber følges ofte ad også i Sociologen Anders Petersens forskning. Da det er Petersens forståelse af Præstationssamfundet, som jeg i mit projekt vil benytte i mine interviews og dermed også i mine analyse, er dette en vigtig faktor at have med. Han mener, at konkurrencestaten skal forstås, som et bagtæppe for præstationssamfundet. Her menes det at konkurrencestaten har skabt det fundament, som præstationssamfundet er bygget op omkring. (Petersen 2016. S. 54-58). Tilblivelsen af præstationssamfundet er en stor samfundsmæssig forandring, når man kommer fra et samfund, som vi har bygget op omkring en velfærdstat. Konkurrencestaten forsøger at mobiliserer sine borger, og denne mobilisering udspiller sig først og fremmest i de institutionelle sammenhæng. Herunder på folkeskoler, gymnasier og universiteter. Hvor man kom fra en institutionalisering, hvor skoler og uddannelsessteder stod i spidsen for det demokratiske fællesskab. Handler det nu mere om at danne unge mennesker, som skal være konkurrencedygtige. På den måde er de nævnte institutioner knyttet tæt sammen med konkurrencestatens økonomisme, hvis ideologiske grundlag er neoliberalisme. (Petersen 2016 S. 54-58)

6. Digitale medier og Sociale medier

I denne del af min begrebsafklaring vil jeg komme ind på, hvad der i projektet forstås ved sociale medier, og hvilken betyder de har for de unge menneskers liv og dermed også hvorfor de er relevante at have med i projektet.

De sociale medier fylder meget i unge menneskers liv i dag. Næsten alle unge mennesker har en profil på platforme som Instagram, TikTok eller Snapchat. (Itucation 2024) Disse digitale medier er en stor del af de unge menneskers hverdag og har en stor betydning for deres tilknytning til andre mennesker og dannelsen af sociale relationer. Derudover bruges de sociale medier til at fremme de unges selvopfattelse og benyttes, som en udtryksform både for følelser, men også for at fremvise, hvem de ønsker at være. (Ibid) Sociale medier er digitale platforme, hvor vi alle kan mødes og dele ud af vores liv både på godt og ondt. Her findes chancen eller måske nærmere muligheden for at skabe profiler, poste billeder og vise de sider af os selv, som vi gerne vil fremme. Det er både et

kontaktforum, hvor man kan holde kontakt til de mennesker, som man allerede kender, men også et sted, hvor man kan følge kendte personer og andre individer, som man kan spejle sig i. (Ibid) Langt de fleste unge mennesker, er i dag på sociale medier, og disse har en stor betydning for børn og unges trivsel. Sociale medier er blevet en markant faktor i de unge menneskers liv. (Itucation 2024) Unge mennesker har et relativt stort forbrug af sociale medier i dag. Nedenfor har jeg fundet nogle af de mest konkrete informationer om unges vaner, når det omhandler sociale medier.

Figur 1.

- *99 procent af danske børn og unge mellem 12 og 18 år har en profil på mindst ét socialt medie.*
- *Mange unge checker deres profiler lige så snart de vågner.*
- *Snapchat, Instagram og TikTok er nogle af de mest populære sociale medier blandt de unge.*
- *Unge mellem 12 og 18 år bruger flere timer dagligt på at scrolle gennem feeds og historier.*
- *Nogle føler trang til at være online konstant, så de ikke går glip af noget.*
- *En undersøgelse viser, at 21-29 procent hele tiden tænker på sociale medier.*
- *For nogle kan det skabe ubehag ikke at kunne tjekke deres sociale medier. Op til 19 procent oplever dette ofte.*
- *Mange taler med venner online mere end de gør ansigt til ansigt.*
- *Online interaktion tager over for traditionelle måder at omgås hinanden på. (Itucation 2024)“*

Læsevejledning

Nedenfor vil I finde en kort beskrivelse af kapitalerne i projektet, dette er tænkt, som en overskuelig læsevejledning. Så man kan danne sig et overblik over projektets indhold.

Kapitel 1. Her gennemgår jeg specialet problemstilling og får afklaret de mest centrale tematikker, som jeg vil arbejde med i mit speciale. Her bliver I introduceret til, hvordan jeg gennem forskningsresultater og beskrivelser heraf vil forstå mistrivsel og den nye udsathed. Herunder temaet om sociale og digitale medier og deres betydning for de unge menneskers trivsel.

Kapitel 2. Her vil jeg præstere jer for, hvordan jeg har arbejdet med litteraturgennemgang samt litteraturstrategi og på den måde skitsere, hvad den centrale forskning siger om min problemstilling og hvilken position, som jeg ser problemstillingen ud fra.

Kapitel 3. Her vil jeg præsentere min videnskabsteoretiske position samt forståelsesrammen for nærværende projekt nemlig en hermeneutisk tilgang til min forskning.

Kapitel 4. Her vil jeg præsentere mit valg af metode, og beskrive samt gennemgå, hvordan jeg har arbejdet med denne. Her vil jeg beskrive mine informanter og klarlægge, hvordan jeg nået frem til mine empiriske fund.

Kapitel 5. I dette kapitel vil I blive præstenteret for beskrivelser af hver enkel teoretikker, som jeg har valgt at arbejde med herunder; **Anders Petersen, Jette Kofoed, Axel Honneth og Erving Goffman** og dertil præsenterer deres mest centrale teorier.

Kapitel 6. I dette afsnit vil I finde min analyse, hvor jeg vil sammenflette relevant teori med min indsamlede empiri, som er indsamlet via fire enkeltmands interview med tre skolepsykologer og en UU-vejleder. Disse vil blive analyseret i fire forskellige afsnit, som består af **Præstationssamfundet, Sociale medier, Psykisk mistrivsel og Magt.**

Kapitel 7. Her vil I finde min konklusion, hvor vil uddybe og konkluderer på nogle af de præsenterede problematikker, som jeg ser i analyseafsnittet.

Kapitel 8. I dette kapitel vil I finde min konklusion, hvor jeg sammensætter de erfaringer, som jeg har tilegnet mig igennem projektet.

Kapitel 9. Her vil I finde min et afsnit, som består af en kort diskussion samt refleksion.

Kapitel 2: Tidligere forskning på området.

I mit speciale vil jeg starte med at afdække og anvende den eksisterende forskning på området. Dette vil jeg gøre for at vise, hvad forskningen i forvejen er opmærksom på, og hvor der er eventuelt mangler i litteraturen, som kan være med til at besvare min problemformulering. Denne søgning skal være med til at kortlægge centrale studier, som der kan hjælpe med at kvalificere problemstillingen. Hvilket betyder, at jeg vil bruge den eksisterende forskning til at demonstrere mit eget bidrag til, forståelse for og syn på den eksisterende forskning på området. Jeg vil forsøge at tage jer med på den rejse, som jeg har været igennem for at opnå den viden, som jeg er kommet frem til i projektet. (Danneris og Monrad 2018. S. 61-63) Jeg har valgt at lave en litteraturgennemgang for at forholde mig til den eksisterende forskning på området, da jeg ønsker at være godt orienteret omkring emnet. Forskellige undersøgelser vil ofte drage forskellige og nogle gange modsatrettede konklusioner omkring en problemstilling. I forhold til mit projekt er der mange forskellige versioner og billeder på, hvad der præcist er grunden til det sociale problem, som påstår i henhold til den stigende psykiske mistrivsel blandt unge mennesker i Danmark. (Ibid. S.61-63) Mit fokus er på de sociale medier og deres påvirkning på de unge mennesker. Det er alment kendt, at unge mennesker i dag bruger utroligt meget tid på de sociale medier. Jeg ønsker, at undersøge, hvilke negative konsekvenser dette forbrug har på de unge menneskers trivsel. På de sociale medier dannes en form for perfektionskultur, som kan tilsidesættes med den perfektionskultur, som beskrives i præstationssamfundet. Dette vil jeg komme mere specifikt ind på senere i projektet. På de sociale medier dannes en form for ”nyt” samfund med eget regelsæt for, hvad der er okay. Derunder påtænkes kropsidealer, væremåder, konkurrencen om likes og opnåelsen af anerkendelse og accept, som mange unge mennesker eftersøger. De sociale medier er også et sted, hvor mobning og udskamning finder sted. (Ibid. S. 61-63) Jeg vil via mine indsamlede empiri, som er indsamlet via interviews forsøge at blive klog på, hvad de fagprofessionelle oplever er grunden til de unge menneskers mistrivsel, og undersøge hvad de anser, som problematikkerne ved de sociale medier. Den eksisterende forskning kan hjælpe mig med at danne en substantiel viden, altså en baggrundsinformation og viden omkring mit forskningsfelt, og dermed hvad forskningen allerede har videreformidlet, og danne grobund for opstillingen af min problemstilling, hvor jeg har taget stilling til, hvad jeg ønsker at vide mere om, og hvilken form for forståelse og resultater, som jeg ønsker at opnå. (Ibid)

Litteratursøgningsstrategi

Min litteratursøgning foregår som udgangspunkt i forskellige databaser og i min bogreol, som indeholder forskningslitteratur eller velkendte forskningsbaserede tekster og bøger, som her kan være med til belyse min problemformulering. Jeg har startet med at tage udgangspunkt i den viden, som jeg allerede har dannet igennem uddannelsen samt de projekter, som jeg arbejdet med hidtil. Jeg har valgt primært at have fokus på danske søgeord, da jeg udelukkende arbejder med det danske unge menneske, og har indsamlet empiri fra danske informanter, som arbejder med de danske unge mennesker. Jeg arbejder med interviews af relevante fagpersonale, som netop arbejder med danske unge mennesker, derfor anses det, som være meget relevant, at den forskning og litteratur, som jeg bruger i mit projekt, også er baseret på danske unge mennesker. Det vil altså sige, at forskningen bygger på, at danske unge menneskers mistrivsel er stigende og derfor ønskes dette belyst i projektet. Dernæst ønsker jeg også at undersøge dette, da disse danske tekster er særligt relevante i forhold, hvordan vi i Danmark forstår og udøver det sociale arbejde, som netop er grobunden for dette projekt. Jeg startede med at kortlægge den viden, som jeg allerede havde tilegnet mig om emnet, og som var en af grundene til, at jeg sprang ud i netop dette projekt. (Danneris og Monrad 2018. S. 65-69) Derefter lavede jeg bred en søgning for at finde rapporter, forskningsprojekter også videre, som kunne være med til at sikre mig en dybdegående afdækning af tidligere litteratur. I bilag 1 figur 1 & 2 kan I se tabeller over de forskellige databaser og søgninger, som jeg blandet andet har gjort brug af. Jeg har udvalgt den litteratur, som minder mest om det, som jeg ønsker at undersøge, og som er med til at belyse vigtigheden af, at netop denne problemstilling skal belyses bedre. (Ibid). Litteraturreview kan findes i bilag 1. Figur 1. og 2.

Ny udsathed i barndom og ungdom

Når man arbejder med udsathed, mener jeg, at det er vigtigt at have for øje, at udsathed i dag ikke er, som udsathed var engang. Jeg har valgt at belyse dette ud fra et moderne perspektiv på udsathed, som vi i dag betragter som "Ny udsathed". Den nye udsathed er beskrevet og undersøgt af blandt andet 11 forskere, som har undersøgt, den stigende mistrivsel blandt unge mennesker i et moderne samfund og har udgivet dette i bogform. Når vi taler om udsathed i et moderne samfund kommer det hurtigt til at hænge sammen med begreber, som mistrivsel, diagnosesamfund, præstationskultur og social arv, som spiller ind på det moderne menneske. Oplevelsen af psykisk mistrivsel, udsathed og sårbarhed breder sig blandt en stor del af de unge mennesker. Disse forskere har et ønske om at forsøge at forstå, hvad der lægger til grund for denne nye udsathed og udforsker og undersøger i den forbindelse flere forskellige potentielle årsager til denne problematik i ungdommen. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 17-20) I disse forskeres optik forstås udsathed, som en kontinuerlig, kompleks og dynamisk proces, som udspiller sig i samspillet mellem det individuelle unge menneske og dets omgivelse samt den samfundsmæssige udvikling. Udsatheden forstås dermed ikke, som et bestemt og individuelt perspektiv, men de ydre faktorer er vigtige at have med i sin betragtning. Da udsatheden og ikke mindst mistrivsel formes og forandres i mødet med samfundet og dets forventninger samt rammerne herom. Dette betyder også at det unge menneske i løbet af ungdomslivet kan bevæge sig ind og ud af udsatheden, og at udsatheden rammer forskelligt alt efter, hvem man er som menneske og hvor man er i sit liv. (Ibid).

Et socialt problem i forandring

Det som vi betragter, som ny udsathed. Det er den udsathed, hvor man antager, at alle mennesker er potentielt udsatte, hvilket vil sige, at man antager at alle mennesker kan komme i en position i deres liv, hvor de kan blive betragtet, som udsatte. Det kan være i forhold til sygdomme, økonomiske situationer eller andre former for livskriser. Her er der ikke kun tale om børn og unge, som kommer fra lavere stillede familier eller på anden vis, er udsatte i forvejen. Her er der tale om "almindelige" børn og unge, som begynder at opleve udfordringer, som særligt hører under begrebet psykisk mistrivsel. Disse unge kan sagtens have en almindelig hverdag med uddannelse, skole eller arbejde. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019 S. 20-27(A) Deres situation opleves udsat, uden at de på registerniveau er entydigt udfordrede, som dem der kæmper med den klassiske udsathed. Disse befinder sig nemmere i en gråzone, hvor det er vanskeligt at vide, om deres situation udvikler sig i

retning af den hårde klassiske udsathed, eller om de er inde i en ustabil periode. Det er naturligt, at mange unge mennesker oplever bump på vejen, som en del af deres ungdomsliv. Man skal blot være opmærksom på om dette kan være ”bump”, som kan have vidtrækkende konsekvenser for deres fremtid. (Ibid. 20-27) Det er vigtigt at have med i sine overvejelser, at der som beskrevet både findes unge mennesker, som kæmper med længerevarende mistrivsel, og på de unge, der befinder sig i en gråzone. Der er dermed både tale om den klassiske udsathed og det, som anses som ”Ny udsathed”, hvilket er den form for udsathed, som jeg finder interessant i mit projekt. Det bør der stilles skarpt på da udsathed kan være en dynamiske genstand, som har stor betydning for de unge menneskers veje ind og ud af udsatheden, herunder psykisk mistrivsel. Denne psykiske mistrivsel danner nemlig rammen for, at de unge mennesker kan havne i den klassiske udsathed. Dette kan for nogle unge betyde, at de f.eks. dropper ud af uddannelse, mister job mm. Og derved kan risikoen for egentlige psykiske sygdomme opstå. Den ”nye” udsathed er et tydeligt underbelyst emne i litteraturen og på forskningsområde, hvilket er bekymrende, men samtidigt også interessant for, hvorfor denne gruppe af udsatte børn og unge ikke er stærkere markeret i forskningen. (ibid)

Digital mobning sætter sine spor

Den digitale faktor, som også spiller ind i den modernes samfundsforståelse af udsathed. Mobning finder sted på mange forskellige måder og områder, og viser sig alle steder, hvor mennesker er i relation med hinanden både fysisk og digitalt. Forældre og fagprofessionelle har ofte en tendens til at have en forståelse af, at man skal skelne mellem mobning i de forskellige arenaer, som om det er noget forskelligt. For unge mennesker er der ikke samme skelnen mellem sociale medier og det fysiske liv. Digitale mobning har en helt anden og anderledes form end vi er vant til, hvilket kan være svært at forholde sig til, da det er foregår i anden arena end, når mobning foregår face- to-face. Beskrivelser af oplevelser af virtuel mobning hos børn og unge er vokset. Problemet har spredt sig eksplosivt, og får hele tiden får nye udtryksformer. Det sker i takt med, at nye platforme opstår. (Christoffersen, 2018 S. 2-4)

I en undersøgelse fra 2016 skriver Dansk Center for Undervisningsmiljø

”Alle elever i undersøgelsen har enten selv været udsat for digital mobning eller kender nogen, der har været udsat for det. Blandt elevernes egne oplevelser er der eksempler på ubehagelige sms-beskeder fra anonyme afsendere, deling af private billeder eller film uden tilladelse, hacking af snapchat-konti, hadegrupper på Facebook og grænseoverskridende spørgsmål (...)” (Ibid S. 2-4)

Det er tydeligt, at digital mobning er et stort og ikke mindst alvorligt problem. Ifølge DCUMs rapport kender stort set alle børn og unge mennesker til digital mobning. De følelsesmæssige og sociale konsekvenser ligner de følgevirkninger, som *face-to-face-mobning* kan have.

Konsekvenserne af digital mobning giver en helt ny dimension, da man nu ikke ”bare ” kan skifte skole og på anden vis starte forfra, hvis man har brug for en ny start på grund af mistrivsel forårsaget af mobning. Disse problemer og følelser, som problemerne skaber, kan altså følge de unge mennesker overalt, og ville kunne anses, som en stor byrde for dem. (Ibid)

Hvad gør digital mobning anderledes?

I det virtuelle rum, kan man sløre sin identitet, eller man kan udgive sig for at være en anden. Det kan derfor være svært for børn og unge mennesker at tolke og forstå de henvendelser, som de bliver mødt med både fra fremmede, for hvad er hensigten egentligt med henvendelsen og fra personer, som man allerede har kendskab til. (Christoffersen.2018. S. 5-190) EXbus som er et forskningsprojekt ved Aarhus universitet, her forsker man i udviklingen af mobning i det danske skolesystem. De anser mekanismerne i digital mobning, som grundlæggende de samme som mobning i det virkelige liv. De to arenaer er, som nævnt, er ikke adskilte men overlapper hinanden og kan give samme konsekvenser. Udtryksformerne er forskellige og digitale medier åbner op for at fremmede mennesker også kan mobbe hinanden. Digital mobning kendetegnes først og fremmest ved at udspille sig på digitale platforme: *”Det helt grundlæggende karakteristiske – og indlysende – ved digital mobning er, at kommunikationsteknologier og medier bruges i deltagelsen i online mobning”* (Christoffersen,2018. S. 5-10) Muligheden for at undslippe er noget, der adskiller sig og bliver særligt for digital mobning. Da muligheden for at kontakte hinanden kan ske hvor som helst på alle tidspunkter af døgnet. (Ibid) Jeg vil nu lede videre til kapitel 3. I dette afsnit vil jeg beskrive og præstere mit valg af videnskabsteoretisk ståsted og redegøre for brugen samt forståelsen af denne. Herunder den hermeneutiske videnskabsteori samt min egen forforståelse i henhold til projektet.

Kapitel 3. Videnskabsteoretisk position. Hermeneutik som metode og forståelsesramme.

I dette afsnit vil jeg redegøre for mit videnskabsteoretiske ståsted i nærværende projekt. Jeg har valgt at arbejde med en Hermeneutisk tilgang. Det har jeg valgt da hermeneutikken i stor grad omhandler det som lægger forud for en handling eller en forståelse af et andet menneske. Det handler altså om at arbejde med fortolkninger, hvor i fordomme spiller en vigtig rolle. Disse fordomme kan enten blive be- eller afkræftet i takt med at nye oplevelser gennemleves og nye erfaringer dannes. I introen til nærværende projekt er der blevet lagt op til, at der en stigning af mistrivsel blandt børn og unge og at sociale medier kan være en af de faktorer som spiller ind herpå. Vi har højst sandsynligt alle en idé om eller et bud på, hvad der lægger til grund for denne stigning af mistrivsel blandt børn og unge. Begrundelsen for de menneskelige tanker herom kommer sandsynligt fra vores egne erfaringer eller holdninger, som netop kommer af vores egen forståelse samt forforståelse, som udspiller af hermeneutikken. Jeg vil starte med at argumentere for mit valg af denne videnskabsteori, også vil jeg dykke dybere ned i hermeneutikkens historie og den filosofiske hermeneutik, samt de vigtigste begreber i forhold til projektet. Derudover vil jeg præcisere min forforståelse af projektets problemfelt nemlig unge mennesker i mistrivsel.

3.1. Videnskabsteori

Hermeneutik som teori og metode bruges til at underbygge viden om, hvordan vi mennesker fortolker forskellige kulturelle udtryk og samfundsmæssige fænomener. Jeg vil nu redegøre for Hermeneutikken ud fra de perspektiver, som jeg finder relevant i forhold til mit problemfelt, og

dermed dykke yderligere ned i de nøglebegreber indenfor teorien, som jeg anser for at have relevans for mit projekt. Hermeneutik handler altså om at opnå læren om, hvordan vi kan fortolke forskellige faktorer i samfundet. Denne fortolkning kan for eksempel tage udgangspunkt i fænomener, tekster, handlinger og lignende. Det er altså en måde at fortolke de indtryk, som vi får. Hvis man går tilbage i tiden, så fandtes begrebet hermeneutik allerede i Platons tid. Han omtalte det, som *hermeneutike techne*, som anses som en fortolkningskunst eller fortolkningsteknik. (Gilje 2017 S. 127-128) Dengang ansås det som et værktøj, som blev brugt indenfor jura, filosofi og teologi. Frem til 1800-tallet var dette forståelsen af hermeneutik, men derefter begyndte man at bruge det, som et samfundsvidenskabeligt begreb. I dag er der ingen tvivl om at hermeneutik har vundet sit indpas i humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning. I mange tilfælde gør humaniora og samfundsvidenskaben netop også brug hermeneutiske fremgangsmåder og metoder til deres forskning og forskningsprojekter, som dette. (Ibid).

3.2. Filosofisk Hermeneutik

Jeg vil i dette afsnit tage mit afsæt i to filosofers forståelse af hermeneutik nemlig, Martin Heidegger og Hans-Georg Gadamer's perspektiv, som er opbygget omkring den filosofiske hermeneutik. Her betragtes forståelse, som en grundstruktur i den menneskelige væren. Gadamer har særligt fokus på, at vi som mennesker altid, går ind til en relation, eller blot et møde med et medmenneske, med en forudsætning. Disse forudsætninger skal forstås som en forforståelse. Dette kan også betragtes, som en fordom, hvis vi har en bestemt mening om nogen eller noget på baggrund af vores forforståelse, for eksempel et menneskes væremåde, som resultat af deres kulturelle baggrund (Gilje 2017 S. 134-139).

Martin Heideggers primære fokus er menneskers "væren i verden", dette tog Gadamer til sig, da han var elev af Heideggers. Med dette mener han den fysiske tilstedeværelse af mennesket. Forståelser og fortolkninger sker, når vi er i et samspil med et andet menneske, her analyserer vi menneskets væremåde og fortolker ud fra dette. Det er ikke muligt at gå ind til et møde med et andet menneske uden nogen form for forud antagelse. Dette vil ofte være ubevidst, men som menneske vil man altid have sin mentale og psykiske bagage med sig og på den baggrund danne sig en forforståelse. Det er nemlig ikke muligt fuldstændigt at abstrahere fra sin historiske, sociale og kulturelle forudsætninger. Enhver forståelse er altid betinget af en forudgående forståelse. Hermeneutikerne mener at al forskning forudsætter, at forskeren bygger på en vis forforståelse (Ibid). Gadamer lagde også i sin

forskning vægt på, at vi mennesker har det, som han beskriver som formeninger. Det vil sige, at vi forud for en hver meningsdannelse allerede har formeninger om en person, genstand og oplevelse mm. Vi har altså allerede lavet en nogle vurderinger og ”domme” på forhånd. (Ibid)

3.4. Forforståelse som en del af fortolkningsvidenskaben

Forforståelse og fordomme er to begreber, som har afgørende betydning, når man forsker ud fra et hermeneutisk teoretisk udgangspunkt. Når man er samfundsforsker, og dermed undersøger forskellige fænomener i samfundet, vil de forforståelse, som vi selv har af verdenen, kunne begrunde vores egen forståelse og fordomme om de fænomener, som vi undersøger. Den bærende analytiske proces i hermeneutisk analyse er nemlig fortolkning af fænomener, som tager afsæt i den forståelse, som forskeren har på forhånd. Det er vigtigt at forskeren er bevidst om dette, da forskeren skal være klar til at mestre det at udvide, kvalificere og ikke mindst reflektere over sin egen forforståelse. Dette gør det nemlig muligt at opnå en ny og mere kvalificeret forståelse. Man kan sige følgende:

”Vores forståelser af fænomener beror på, at vi på forhånd, i kraft af vores forståelser, allerede har et forhold til fænomenerne, og at vi ved at forholde os refleksivt til forståelserne, kan komme til at forstå fænomenerne bedre.” (Kristiansen 2017 S.157-159.)

Hermeneutikken handler altså om, at det ikke er muligt at forstå omverdenen, hvis man ikke trækker på ens egen viden og erfaringer. Gadamer mener, at man ikke blot kan være en neutral observatør eller fuldstændig upåvirket, fordi at vi som forskere har vores forud antagelser og forforståelse, som vi har tilegnet os gennem erfaringer og oplevelser. Gadamer forholdte sig til tekster og særligt til biblen. Jeg vil mene, at hans teoretiske synspunkt kan bruges til et mere moderne perspektiv, som når man kan foretage en undersøgelse eller et interview af et andet menneske, her vil fordomme og forforståelse også komme i spil. Disse vil påvirke både vores måde at interviewe på, vores måde at forstå de besvarelser, som vi modtager på. Derudover vores måde at møde et andet menneske på, og hvordan vi fortolker dette møde. Gadamer bruger begrebet *fordomme* om begrebet forforståelse. Hans pointe er, at vi mennesker får ny viden, når vi møder noget fremmedartet, som udfordre vores fordomme, og som vi, på grund af vores fordomme, ikke er i stand til at forstå (Ibid.).

3.5. Horisont og Horisontsammensmeltning

Horisont handler grundlæggende om, at vi som forskere eller interviewpersoner har en *horisont*, som vi forstår og fortolker verden ud fra. Denne *horisont* skal bruges til at frembringe ny viden om verden. Gadamer bruger begrebet horisont og horisontsammensmeltning, som en slags metafor for vores synspunkter og forståelse, hvorfra vi ser verden. Disse synspunkter er stærkt påvirket af vores egne fordomme og forforståelse. Det handler altså om, at man i mødet med andre individer flytter sin egen horisonts grænser, hvor det som hidtil var fremmed, bliver sat i perspektiv og der dannes en ny forståelse. Udbyttet heraf er en ny horisont, som før syntes fremmed, men nu blevet tydelig og føles velkendt og forstået gennem indblikket i en andens forforståelse (Kristiansen 2017 S. 157-159). Gadamers begreb horisontsammensmeltning betyder, at mennesker kan opnå en ny forståelse. Det handler ikke om, at vi som forskere skal forlade vores egen forforståelse eller forlade vores egen horisont. Derimod handler det om, at vi i fællesskab, for eksempel mellem interviewperson og interviewer, kan opnå en fælles forståelse, hvor horisonterne så at sige smelter sammen. Når dette sker, vil forskernes forståelse af et givet fænomen gradvist ændre sig og resultere i en ny forståelse, som vil danne grundlag for mere præcise og dybe spørgsmål. Forståelse vil løbende blive revurderet, i takt med at vi forstår og lærer en informant at kende. Der er tale om dynamisk og gradvis ændring i forskerens forståelse. På dette punkt vil horisontsammensmeltningen finde sted og en ny kvalificeret forståelse skabes. Det skal dog siges, at en forståelsesproces er en uendelig proces, men vil altid kunne opnå ny viden og ændre sin forståelse i takt med ny kommende viden og erfaringer skabes (Ibid).

3.6. Anthony Giddens om dobbelt hermeneutik

Gennem samfundsvidenskabelig forskning vil der altid opstå en form for relation mellem informant og forsker. Det er derfor interessant at adskille de to begreber og se nærmere på relationen derimellem. Ved at kigge nærmere på informantbegrebet samt forskerbegrebet og undersøge, hvilken viden informanterne har, og hvilken viden forskeren udvikler i forbindelse med interviewet. Jeg vil tage udgangspunkt sociologen Anthony Giddens, som beskriver informantbegrebet, som ”første ordens begreb”. (Gilje 2017 S. 145-148.) Dette betyder, at det, som vi analyserer, allerede er analyseret af den første aktør. Aktøren har deres egen opfattelse af deres verden samt, hvordan samfundet og kulturen med mere er. Denne viden kan forskeren kun tilegne sig ved at spørge ind til

aktørens meninger og holdninger, for eksempel ved at lave et interview. Dernæst er det vigtigt at vide hvordan man skal forholde sig objektivt til aktørernes fortolkninger og forklaringer, som frembringes (Ibid). Der findes to forståelser af, hvordan man, som forsker kan reagere på informantens egne første ordens fortolkninger. Det er vigtigt at kunne stille sig kritisk overfor en informants begreber og fortolkninger, især i sociale sammenhæng (Ibid). Et andet sted hvor dobbelt hermeneutikken kommer til udtryk er, når informanterne eller andre aktører i en undersøgelse tilegner sig samfundsforskerens *anden ordens* fortolkninger, og gør det til sine egne første ordens fortolkninger. (Gilje 2017 S 145-147). På denne måde ses en hermeneutiske spiralbevægelse, hvor der oprettes kommunikative relationer mellem sociale aktører og forskeren. Her er det dog heller ikke muligt at danne et fuldstændigt billede af samspillet og udbyttet i relationen mellem forsker og informant. En informant er ikke et isoleret individ. En informant taler med andre mennesker, som er med til at påvirke deres forståelse samt forforståelse. (Ibid.s.145-147)

3.7. Min egen forforståelse af fænomenet

I dette afsnit vil jeg klarlægge, hvad min egen forforståelse er i forhold til nærværende projekt samt mit problemfelt. Da jeg har valgt at anvende hermeneutikken, som videnskabsteori er det derfor væsentligt, at man er bevidst om sin egen forforståelse af problemfeltet, og stræber efter at opnå en ny forståelse.

Jeg har altid haft en stor interesse i, hvordan vi mennesker agere i forskellige sociale sammenhæng. Jeg synes, at det er yderst interessant, hvad der lægger til grund for vores handlinger. Mit eget billede af udsathed har allerede ændret sig over tid. Den position, som jeg er i mit eget liv samt, hvor befinder mig uddannelsesmæssigt, har særligt betydning for dette. Da jeg i sin tid startede på min bachelor, var mit billede af udsathed, at det var noget som omhandlede den klassiske udsat, som kriminalitet, hjemløshed, udsatte miljøer og social arv. Jeg blev opmærksom på diagnosesamfundet og præstationssamfundet, hvor jeg derigennem, blev mere og mere opmærksom på, hvor mange mennesker, som rent faktisk oplever at blive eller føle sig udsatte i en periode i deres liv. Det er næsten, som at blive præsenteret for en hel ny verden, hvor helt almindelige mennesker, også kan opleve udsathed i større eller mindre grad. Min egen forforståelse af udsathed i dette projekt er, at jeg er bevidst om, at den socioøkonomiske baggrund, som vi mennesker kommer med spiller ind på vores chancer for ”overlevelse” i samfundet, men at det ikke er alt afgørende, som man kan argumentere for, at det i større grad var før i tiden. Min forforståelser

siger mig, at vi i dag er meget mere bevidste om vores egen position i samfundet, og at vi er mere åbne omkring vores egen trivsel. Vi er blevet bedre til at bede om hjælp og sige vores problemstilling højt. Det gør, at det er mere målbart og ikke mindst mere relaterbart at opleve en følelse af udsathed. Jeg har valgt at fokusere på udsatte unge. Da jeg personligt brænder for denne målgruppe. Grundlæggende har jeg en forståelse af, at netop denne målgruppe er mere udsatte, da de ikke på samme måde kan "klare sig" selv, hvilket et voksent menneske kan. De befinder sig i et "udviklingsstadium", hvor de søger efter en forståelse af sig selv samt hinanden. I takt med, at vi mennesker bliver ældre og mere erfarende siger min forforståelse mig, at vi bliver bedre til at modstå modstand og være kritiske overfor, hvad der er godt og skidt for os som selvstændige individer. Denne målgruppe befinder sig et sted i ungdomslivet, hvor de er ved at lære, hvem de er som individ. Min egen forforståelse siger mig, at der kan være utallige grunde til denne udsathed, og at udsathed også kan være rigtigt svært at definere, da det bruges om så mange forskellige ting og livssituationer, som vi mennesker kan havne i. Jeg har også det aspekt, hvor man som menneske føler sig udsat, men at samfundet ikke antager os, som værende i en udsat position, in mente i min egen forforståelse. Ligeledes ses det, at man som samfund vurderer et menneske, som værende udsat uden, at det selv er af samme opfattelse. Jeg har en forforståelse af, at udsatheden blandt unge er stigende fordi, at samfundet og dets krav ændrer sig. Krav til udseende og væremåde ændrer sig i takt med at mode og tendenser er noget, som alle bliver så tydeligt eksponeret for blandt andet via sociale medier. Særligt børn og unge antager jeg er dem, som bliver mest påvirket af, hvad de ser på de sociale medier og dermed også dem, som kan blive mest påvirket negativt. Det er min antagelse af dette har så stor betydning for unge menneskers selvbillede i dag. Med dette in mente har jeg en forforståelse af, at de sociale medier har en stor betydning i unges liv i dag. De unge mennesker oplever en nem tilgang til alt og de får dermed et billede af en "anden verden". Det er min antagelse, at netop dette kan spille ind, når vi taler om mobning på sociale medier. Samtidigt lever vi i samfund, hvor unge mennesker bliver testet. De bliver testet helt fra de går i vuggestue. Det er min antagelse af det har til grundlag at skabe det stort pres på de unge mennesker. Det er dermed også min antagelse at denne negative påvirkning kan resultere i mistrivsel, som kan ende ud i at børn og unge kan havne i det, som jeg vil kalde udsathed. Med dette in mente vil jeg lede videre til kapitel fire, som omhandler min forskningsmetode. Her vil I få et indblik i min indsamlede empiri og mine tanker herom.

Kapitel 4. Forskningsmetode

I dette afsnit vil jeg tage jer med gennem tilblivelsen af forskningsrammen for projektet. Her i blandt forskningsdesign, studie type, metode anvendelse, hele interviewprocessen samt bearbejdelse af den indsamlede empiri.

4. 1. Forskningsdesign – projektets design.

Jeg vil i følgende afsnit redegøre samt argumentere for projektets design. Mit forskningsdesign skal bruges til at skabe en proces, hvor designet er formet således, at vigtigheden er placeret. Denne udvælgelsesproces betyder blandt andet operationalisering af forskningsinteresse og valg af dataindsamlingsmetoder og designformer. Forskningsdesign er et væsentligt element i enhver undersøgelse. En vigtig udvælgelses proces, hvor der skal tages en række valg, som har afgørende betydnings for, hvad resultaterne kan bruges bagefter. Grundlæggende handler forskningsdesign om at indsnævre sit fokus i forhold til den proces, som skal forme projektet, og at beslutte, hvordan jeg bedst muligt kan besvare min egen problemformulering (Frederiksen 2018, s. 83-85). Jeg har valgt projektets tema og ramme ud fra min interesse i samfundet, som særligt er børn og unge området. Af samme årsag har jeg valgt at dykke ned i netop dette problemfelt for nærværende projekt, nemlig psykisk mistrivsel, som resultatet af den nye udsathed i samfundet med sociale medier, som hovedargumentet. (Ibid. S.81-85) I det forhenstående afsnit har jeg gjort rede for min videnskabsteoretiske position. Her har jeg valgt, at det er det hermeneutiske perspektiv. I de følgende afsnit vil jeg præcisere yderligere, hvordan de forskellige metodiske dele af projektets samspil udspiller sig og hvordan disse positionerer sig i forhold til den overordnede erkendelsesinteresse (Frederiksen 2018, s.83-85).

4. 2. Indsamling af data

Jeg har i min kandidatafhandling valgt at arbejde med forskergenerede data, dette vil sige, at jeg selv indsamler min data, som bliver grundlaget for analyse og besvarelse af problemformulering. (Monrad 2017, S. 107-109) Min indsamlede data er forskerstyret og består af flere semistrukturerede interviews, her har jeg valgt, at jeg ønsker at lave interviews af enkelte fagprofessionelle. (Monrad 2017, S. 117-12) Disse fagprofessionelle skulle have en profession,

hvor de har en afgørende rolle i de unge menneskers liv, og være fra en profession, hvor man kender til de udfordringer, som mange unge mennesker står overfor i dag. Det var vigtigt for mig, at de kunne berette om deres egne erfaringer med unge mennesker, i et moderne samfund, hvor præstationssamfundet og perfektionskulturen findes. Hvor særligt de sociale medier spiller en stor rolle i unge mennesker hverdag. Da jeg skulle finde informanter til mit projekt, startede jeg med at lave en bred søgning. Jeg er bevidst om, at der findes mange forskellige professioner, som er i berøring med unge mennesker i psykisk mistrivsel. Det blev dog hurtigt klart, at der er mange forskellige forståelse af, hvad udsathed er og hvad den nye udsathed betyder. Jeg startede med at udnytte mit store netværk på de sociale medier, i et forsøg på at finde nogle informanter, som havde med netop denne målgruppe at gøre. Jeg søgte i denne forbindelse ikke en bestemt profession, men kvalificeret viden om området. Så jeg selv kunne vælge og vrage der i blandt. I den forbindelse blev jeg bevidst om, hvilke professionsgrupper som lå inde med en viden, som er relevant i forhold til mit projekt. Jeg besluttede mig for at tage kontakt til en UU-Vejledere, da de specifikt arbejder med netop denne helt konkrete målgruppe, og i mange tilfælde har en tæt kontakt til unge mennesker og deres forældre, som møder udfordringer af den kaliber, som jeg søger viden om. Dernæst har jeg lavet interviews med tre skolepsykologer, hvor jeg har fået meget ny viden og konkrete eksempler. Det har også været tre meget forskellige interview med forskellige synspunkter på den nye udsathed og hvad der er grunden til denne. Dette vil jeg komme nærmere ind på senere i projektet. Jeg har selv opsøgt min viden ved at kontakte personer med de overstående professioner via opkald og e-mails. Deres kontakt informationer har jeg fundet på de folkeskolernes hjemmesider.

4. 3. casestudie

Jeg vil nu redegøre for mit valg af studieform. Mit valg er faldet på casestudier. Disse er konstrueret som et design til at afdække en metode, som kan udvælge, afgrænse eller beskrive en konkret forskningsgenstand. Et af de karakteristika, som oftest knyttes til cases og casestudier, er at en case er en kompleks enhed. Det betyder, at man i casestudiet interesserer sig for det komplekse sammenspil mellem flere faktorer inden for en given afgrænsning. (Frederiksen 2018, S.99-102) Jeg har valgt, at jeg vil fokusere på unge mennesker, som gennemlever konsekvenser af det, som vi kalder den nye udsathed, og med dette in mente har jeg valgt, at afgrænse mig til, at mit primære

fokus er på, resultat af perfektionskulturen i samfundet og på de sociale medier. (ibid.S.99-102)

Der er en stigende grad af psykisk mistrivsel blandt unge, som beskrives, som den nye udsathed. Her vil jeg fokusere på, hvilken betydning, den nye udsathed har på de unge menneskers mentale helbred. Derfor er min ”case”, den nye udsathed med særligt fokus på de sociale mediers betydning for denne udsathed. Jeg ønsker, er at undersøge, hvordan denne psykiske mistrivsel kan komme eller kommer til udtryk i informanternes arbejde med de unge mennesker. (Ibid.S.99-102)

Et Casestudie har den styrke, at det kan håndtere meget komplekse sammenhænge, men til gengæld kun ganske få analyseenheder. Det betyder, at det i princippet er underordnet, hvad man undersøger og arbejder med, når man arbejder med casestudier. Det vil ofte være således, at man arbejder med forskellige typer data og metoder, som kobles sammen for at afdække nogle mere komplekse sammenhænge (Ibid.S.99-102). Casestudier anvendes ofte, når der er tale om flere typer komparative designs, hvor man udelukkende arbejder ud fra et standpunkt. Det handler derfor om, at man skal kunne sammenligne flere forskellige cases. Det vil være cases, som har nogle tydelige lighedspunkter, men hvor man ønsker at finde frem til forskellen. (Ibid) I min *case* har jeg valgt at benytte mig af informanter med to forskellige professioner, men med udgangspunktet i at de arbejder med samme målgruppe, da det netop er målgruppen, som jeg ønsker at undersøge om ikke informanternes baggrund. Disse informanter er ansat i samme kommune og arbejder med samme målgruppe, men har ej samme uddannelsesmæssige baggrund. Jeg har valgt disse informanter for at komme i dybden med målgruppe. (Ibid)

4. 4. kvalitativ metode

I dette afsnit vil jeg redegøre for mit metodevalg. Jeg har valgt at arbejde med kvalitativ metode. Jeg mener i den forbindelse også, at det er vigtigt at redegøre for forskellen på kvalitativ og kvantitativ metode, da jeg ønsker at danne gennemsigtighed og begrundelse for mit metodevalg. Når man skal gennemføre et forskningsprojekt, skal man benytte en metode, og denne kan betragtes, som et værktøj til at undersøge og muligvis hjælpe til at forstå en samfundsmæssig problemstilling. Det er i den forbindelse vigtigt at have for øje, hvilken type problematik, som man ønsker at bearbejde. Fælles for samfundsvidenskaben er, at man i disse fag beskæftiger sig med mennesker og samfundet deromkring. Det er derfor handlinger, mønstre, relationer, organisationer

og institutioner, som man ofte forsker i. Kvalitativ samt kvantitativ metode er videnskabelige metoder, som er en samlet betegnelse for flere forskellige fagdiscipliner, blandt andet socialt arbejde, sociologi, sundhedsvidenskaben og psykologi, hvilket er nogle af de fagdiscipliner, som jeg berører i nærværende projekt. (Larsen 2017, s. 21-22).

Når vi taler om videnskabelige metoder, er der ofte flere forskellige retninger at gå alt efter, hvad man ønsker at forske i og hvilken data, man ønsker at indsamle. I dette tilfælde er det derfor vigtigt at kunne skelne imellem de to mulige valg af metode, som er henholdsvis kvalitativ og kvantitativ metode, og mit valg tages ud fra, hvad jeg har ønsker at undersøge. Mit valg er truffet ud fra, hvilken type data, som jeg ønsker og hvordan jeg ønsker at indsamle dette. Kvantitativt data vil ofte betragtes, som ”*hård data*”, hvilket er data, som kan måle et resultat ud fra tal, dette kan for eksempel være statistik eller spørgeskemaundersøgelser. Kvalitativt data betegnes som *blød data*, og dette er data som giver et mere fyldestgørende indblik i det, som jeg ønsker at undersøge via mine interviews. (Larsen 2017, s. 26-27). Jeg vil i mine interviews forsøge at indhente mange og dybdegående informationer fra få informanter og hvilket er grundlaget for mit valg af metode, nemlig kvalitativ metode, hvor jeg ønsker at foretage enkeltpersons-interviews med fagpersoner, som arbejder med unge i min målgruppe. Jeg har derfor valgt at tage udgangspunkt i tre Skolepsykologer og en uu-vejledere, som har en bred viden om netop denne målgruppe. Mit ønske for resultatet af disse interviews er derfor at opnå en ny forståelse for mit problemfelt gennem indsamling af data. (Larsen 2017, s. 28-29). Jeg mener, at mit valg af metode er vigtigt, da jeg ønsker en mere nuanceret viden om de problematikker, som fagpersonerne ser hos de unge mennesker. Jeg er bevidst om, at der i litteraturen er beskrevet utalige grunde til, at unge mennesker i dag oplever en stigning af mistrivsel. Jeg har valgt at foretage interviews med de enkelte personer alene, da jeg ønsker lige netop deres historie og oplevelser uden påvirkning fra andre. (Ibid, s. 28-29).

4. 5. Interviewguide

Jeg har udarbejdet en interviewguide, som er et dokument med den række af spørgsmål, som jeg gerne vil have besvaret under mine interviews. Jeg vil benytte denne interviewguide, som en guideline under mine interview, men ikke som en fastsat ramme. Jeg er går ind til disse interviews med åbent sind og med tanke på, at er okay, hvis mine interviews bliver mere som en flydende samtale. Dette betyder, at de er udformet, som strukturerede

interview, men med åbenhed for at de kan blive til semi- strukturerede interviews. Hvor interviewereren giver respondenten mulighed for at bevæge sig væk fra konkrete spørgsmål, og udmunde i en samtale. Interviewguiden skal sørge for, at jeg hele tiden kan vende tilbage til de centrale elementer i projektet og, at jeg ikke lader mig rive med af andre spændende problematikker. (Aarhus Universitet) Rækkefølgen af spørgsmålene er vejledende og kan ændres i løbet af interviewet. Dertil skal det også tilføjes, at der i løbet af interviewet kan forekomme uddybende og op følgende spørgsmål. Jeg benytter mig af en interviewguide, da den er mere fleksibel end et interviewskema, der har minder mere om et spørgeskema, og primært benyttes ved fyldt strukturerede interviews. Jeg har til hvert interview lavet nogle ændringer eller justeringer, hvis jeg erkender, at der er brug for ny viden. Det kan være, at en informant præsenterer en problematik, som jeg også ønsker en andens syn på med mere. Derfor er interviewguiden ikke identisk, men grundlaget det samme. Interviewguide 1,2,3 & 4 kan findes i bilag 2 (Aarhus Universitet)

4.6 Spørgeteknik

Jeg arbejder, som beskrevet med semistrukturerede interview. Det betyder, at jeg laver interviews, hvor jeg benytter mig af en interviewguide. Jeg har dermed en række af spørgsmål, som jeg ønsker at få besvaret igennem mine interviews. Spørgsmålenes rækkefølge kan variere, og der er mulighed for at stille uddybende spørgsmål. Dette betyder, at jeg har nedskrevet en rækkespørgsmål, men jeg har et lille så stort fokus på dialogen mellem informanten og jeg selv, da jeg ønsker en ”naturlig” samtale. Det betyder også at jeg rettede mine spørgsmål til undervejs, hvis informanten for eksempel allerede havde besvaret et spørgsmål selv eller, hvis informanter leverende en fortælling eller version af historien, som jeg ikke havde forventet, så stiller jeg uddybende og afklarende spørgsmål. Metoden giver dermed mig, som interviewer muligheden for at styre interviewet, samtidig med at mine informanter frit kan besvare mine spørgsmål. Denne type interview er en fordel at bruge, da jeg kun har mulighed for at interviewe deltagerne én gang, og derfor kan sikre mig at, alle centrale emner berøres. (Aarhus universitet)

4. 7. Informanter.

Jeg har valgt at finde fire informanter, som alle arbejder i samme kommune, da jeg mener, at det kan være med til at give en større sammenhæng i deres udtalelser, da de alle hører under sammen vedtægter, og det på den måde kan være med til at skabe den større grad af validitet i deres sociale arbejde. Hvis jeg havde valgt forskellige kommuner, ville det ikke nødvendigvis være det samme reglement, som de arbejder under, hvilket kan have betydning for udbyttet. (Frederiksen 2018, 83-85)

Informant A: Skolepsykolog 1. Skolepsykolog fra en stor kommune i Danmark. Hun har ikke et bestemt ønske om at skulle være anonym, men jeg har valgt, at alle informanter bliver beskrevet uden navn. Hun arbejder som psykolog og er uddannet psykolog fra Aalborg Universitet. Hun har arbejdet i PPR i tre år. Hun arbejder på et center for skolepsykologer og andet PPR relateret personale. Hun beskriver selv, at hun har været på mange forskellige skoler, og fortæller at man er tilknyttet flere skoler, som skolepsykolog. Hun fortæller, at hun fornyligt har fået en ny stilling. En fast stilling, som er med to større skoler omkring centrum og i et mere udsat boligområde. Hun fortæller, at hun arbejder med hele folkeskolealderen.

Informant B: UU-Vejleder. Hun er UU-Vejleder fra en større kommune i Danmark. Hun har ønsket at være anonym og ønsker også at jeg anonymiserer hendes arbejdsplads. Hun er UU-Vejleder i det, som man kalder grundskolen samt for de 15-17. årige. Det vil sige, at hun arbejder med grundskolen 7-9. klasse samt 10.klasse. Hun fortæller, at hun er uddannet folkeskolelærer og var lærer i 14 år før, at hun valgt at blive vejleder, og har arbejdet som vejleder i 2 år. Hun fortæller, at hun er UU-vejleder for 20 klasser i alt, og derudover forefindes en gruppe, som ikke er tilknyttet skole og uddannelse. Så det må siges, at hun har en utroligt stor berøringsflade, hvor angår de unge mennesker.

Informant C: Informant C har været psykolog ved PPR i de sidste 10 år. Hun startede i en mindre kommune og har nu været i denne store kommune i 9 år. Hun startede med at dække småbørnsområdet. Primært børnehaverne. Hun skiftet område og fået nye distrikter derefter. Så de senere år der har hun dækket fire folkeskoler. Hvor af to af dem er folkeskoler, som der går til 6.klasse og to af dem er til niende klasse. De skoler er placeret på landet udenfor en stor kommune i Danmark.

Informant D: Informant D har været ansat i PPR i 24 år og har jeg arbejdet med de fleste områder. Hun er tilknyttet flere forskellige skoler i kommunen. Hun arbejder blandt andet med en friskole, som går op til 7-8 klasse også har hun to folkeskoler. Derudover har hun en halvtidsstilling indenfor flygtningeområdet, hvor hun kan blive sendt ud til samtlige skoler i kommunen. Hun fortæller, at hendes målgruppe er skolebørn fra 0.klasse til 18 år. Så det er skolebørn i hele skoletiden. Hvor hun i øvrigt også i år været tilknyttet EUD den nye uddannelse, hvor man kan få fra 8-9 klasse også.

4.8. Beskrivelse af interviewsituationen

Alle interviews er afholdt hos informanterne. Det vil sige, at jeg har aftalt med dem på forhånd, at jeg vil komme til dem. Det har jeg gjort fordi, at det er mig, som ønsker deres hjælp, men også for at give dem en følelse af tryghed og genkendelighed, som forhåbentligt også betyder, at de for lyst til at fortælle mig mere. Både skolepsykologer og UU-vejledere sidder på centre ude i byen, hvor de har deres egne kontorer i fællesskab med andre af samme eller lignende professioner. Det er dermed ikke ude på de forskellige skoler, hvor de også arbejder, at jeg mødes med dem.

Når vi mødes, har jeg på forhånd gjort opmærksom på, hvad jeg skal bruge vores samtale til. I interviewsituationen har jeg min interviewguide med mig, som jeg har læggende foran mig. Det har valgt, da jeg kan støtte mig til den, hvis der er noget, som jeg mangler at få svar på eller hvis der pludselig skulle blive ”stille”. (Halkier, Harrits, Møller & Pedersen 2020 S. 194-197) Jeg oplever ikke, at det er en, som jeg bruger meget, da mine interviews forløber ”naturligt”, og jeg husker spørgsmålene, når de passer ind i dialogen. Jeg har valgt denne metode til, da jeg ønsker et flow i mine interviews. Denne metode består af en række forholdsvis åbne spørgsmål for at starte samtale også sporer jeg mig ind på mere konkrete elementer løbende. Ud fra disse spørgsmål forløber interviewene fuldstændig ukompliceret. (Halkier, Harrits, Møller & Pedersen 2020 s. 194-197)

Nogle følelser mere, som almindelige samtaler og andre er det mere klart, at det er interviews.

Informanterne besvarer gerne mine spørgsmål og fortæller om deres oplevelser med de givende spørgsmål. Jeg forsøger hele tiden at vise, at jeg lytter aktivitet, og at den information, som jeg får er vigtigt og interessant. Jeg oplever ikke, at det er svært eller kompliceret at få dem i tale. (Ibid).

4.9. Etiske overvejelser

Mine etiske overvejelser. Jeg vil mene, at der ofte findes dilemmaer, når man skal lave en undersøgelse af en bestemt problemstilling. Jeg går til mine interviews med en bestemt forforståelse af både mine informanter, men også med en klar idé om, hvilke informationer, som jeg ønsker at få ud af mine interviews. Det er også en af mange grunde til at have de etiske overvejelser in mente. Så i dette tilfælde vil mine egne tanker, holdninger og forståelser komme til at spille ind på mine interviews. (Larsen, 2017. S. 16-19) En anden vigtig faktor, som spiller ind på mine interviews, er overvejelserne omkring anonymitet. Det har været vigtigt for mig, at spørge informanterne, hvad de selv ønsker. En informant gjorde det meget klart, at det var vigtigt at både hendes navn, by og arbejdsplads var anonym. En anden sagde, at det ikke havde betydning for hende om hun var anonym eller ej. (Ibid.S.16-19) Jeg har dog valgt, at alle informanter er anonyme i mit projekt netop for at gøre det ens for alle. Mine spørgsmål er relativt åbne og jeg spørger ikke til enkelte personer. Jeg kan sagtens spørge til eksempler, men jeg tænker hele tiden over, at det skal være muligt for informanten at kunne besvare mine spørgsmål uden, at det skal føle sig uetiske overfor deres profession og deres ”klienter” i form af de unge mennesker og potentielt familierne omkring de unge. (Ibid)

4.10. Transskribering

Transskribering betyder at omdanne lydoptagelser fra tale til tekst, og det er netop, hvad jeg har gjort. Jeg har optaget mine interviews med mine telefon. Jeg havde to telefoner med, hvor jeg optog med begge telefoner for at være sikker på, at der ikke var nogle informationer, som gik tabt. Det kunne være lyden, som var dårlig eller hvis jeg skulle miste en optagelse. Det er et vigtigt punkt, når jeg når til min analyse, at mine interviews er transskriberet, da jeg på den måde nemmere kan danne mig et overblik over den data, som jeg har indsamlet. (Aarhus Universitet) Det ville være problematisk, hvis jeg hele tiden skulle søge i mine optagelser efter relevante udtalelser. Transskribering kan være en langsommelig proces, men ikke desto mindre, gør det det efterfølgende arbejde en del mere ligetil. Mine interviews er transskriberet uden ikke-sproglige indvendinger, da jeg har vurderet, at det er de konkrete udtalelser, som beskriver disse fagpersoners oplevelser, som jeg er vigtige for mit projekt. (Ibid)

4.11. Slutningsform

Jeg har valgt, at jeg ønsker at arbejde med en induktiv tilgang. Denne tilgang vil jeg benytte for at opnå en ny viden om fagpersonalet herunder, skolepsykologer og en enkelt UU-vejleders arbejde med min målgruppe samt deres rolle og betydning for de unge menneskers udfordringer. Når man arbejder med denne tilgang betyder det også, at man ikke på forhånd har lagt sig fast på bestemte teorier til analysen. (Larsen 2017, S. 28-29). Jeg har valgt at arbejde med den induktive tilgang til analysen, da jeg har ønsket at kigge nærmere på empirien, som en helhed. For at kunne definere og identificere mønstre og for at kunne formulere en forklaring på disse. Dette har jeg gjort ved at tilgå empirien uden at have en forudindtaget idé, om hvilke teorier, som jeg ønsker at benytte. Jeg vil lade empirien afgøre, hvad der giver bedst mening at tage fat på i analysen. (Kvale & Brinkmann 2015, S. 255-259)

4.12. Analysestrategi

Jeg har valgt, at jeg min analysestrategi er udarbejdet med inspiration fra Kvale og Brindmanns fremgangsmetode. Det er en metode, som jeg tidligere har benyttet og, som jeg finder interessant i nærværende projekt. Her arbejdes ud fra tre punkter, som er: *Kategorisering, meningskondensering og meningsfortolkning* (Kvale & Brinkmann S. 255-259. 2015). Jeg mener, at denne metode er passende, da jeg ønsker at arbejde med meningen i min indsamlede empiri. (Ibid). I de følgende punkter vil jeg gennemgå, hvordan jeg vil bruge de forskellige punkter og hvad de indebærer i projektets analyse. Analysemodellen, som jeg har benyttet kan findes i bilag 3.

4.13. Kategorisering

Kategorisering af mine transskriberede interview omhandler ønsket om at reducere og strukturere de indsamlede udsagn netop for at kunne opnå et mere tydeligt overblik over empirien og de vigtigste udsagn. Kategoriseringen er dermed med til at opløse empirien i mindre bider og gøre denne klar til analysen. (Kvale & Brinkmann 2015, S. 267)

Når man benytter kategorisering i en analyseproces, starter det gerne allerede fra det første interview er foretaget. Her omhandler min kategorisering primært de refleksioner, som resultatet

af interviewet sætter i gang hos jeg selv. Refleksionerne bygger på tanker omkring, hvad jeg anser, som hovedpunkterne og de informanter, som jeg synes har været de vigtigste. Det handler i første omgang, om at få et overblik over den indsamlede empiri og dernæst udvælge de udsagn, som skal bruges i analysen, og dermed opløse empirien. Jeg startede med at finde de udsagn, som jeg mente kunne være med til at besvare problemformuleringen, også var jeg opmærksom på at min egen forforståelse og fordomme skulle sættes til side og kun fokusere på de præcise udsagn. Dette er grundlaget for, at jeg valgte den induktive tilgang, for at sikre mig, at analysen starter med empirien og dermed informanternes udsagn.

4.14. Meningskondensering.

Punktet meningskondensering er den proces, som starter efter kategorisering, hvor man netop forsøger at forkorte og omformulere udsagn. Så den centrale mening i de valgte udsagn kommer til syne (Kvale & Brinkmann 2015, s. 267-270) Da jeg startede med min meningskondensering, startede jeg med at kigge nærmere på de udsagn, som jeg havde udvalgt i kategoriseringen, og gennemgik dem, mens jeg ledte efter bestemte begreber og udsagn hos informanterne. Det gjorde jeg for at nå frem til en form for klarhed over informanternes standpunkter, og hvad de hver især har bidraget med og hvad deres meninger betyder. Her starter det mere konkrete fortolkningsarbejde. Det har været vigtigst for mig at holde min egen forforståelse ude af billedet, og fokusere på de nøglebegreber, som forefindes i informanternes udsagn tale for sig selv.

4.15. meningsfortolkning

De to første punkter i denne fremgangsmetode handler om at nedbryde empirien. Her udplukkes de udsagn, som findes mest relevante og dernæst bliver de reduceret til en mening. I modsætning til førnævnte handler meningsfortolkning om at fortolke udsagnene. Dette punkt omhandler at fortolkeren kigger på det, som ikke direkte bliver sagt, og tillægger udsagnende en mening og fortolker ud fra ens egen forståelser og synspunkter. (Kvale og Brinkmann 2015, S.271)

I dette punkt arbejder jeg med min egen forforståelse for at udfolde mine egne fortolkninger af mine informanternes udsagn. Jeg fortolkede ud fra den mening, som jeg selv har tillagt udsagnende. Hvor jeg har udfoldet disse meninger, ved at sætte udsagnende sammen med min egen forforståelse og dernæst udvælge problematikker og paradoksale udtalelser eller meninger, som kom til udtryk.

4.16. Tematesering

Da jeg har skabt et overblik via ovenstående metode, valgte jeg at inddele mine udsagn og citater samt mine fortolkninger i temaer. Det gjorde jeg for at skabe et system og et overblik over citaterne. Så jeg kunne bruge dem til videre analyse, og dermed gå videre til udvælgelsen af konkret teori, som jeg ønskede at anvende for at analysere og fortolke udsagnene yderligere og skabe en dybere forståelse til min analyse. Jeg har inddelt mine udvalgte udsagn i fire forskellige kategorier, som er *Præstationssamfundet*, *Sociale medier*, *Anerkendelse* og *Magt*.

Teori og analyse

5. Teori

I dette afsnit vil jeg præsentere de teoretikere, som jeg ønsker at anvende i min analyse. Eftersom jeg har valgt at arbejde med en induktiv tilgang til projektet, har jeg som tidligere nævnt i metodeafsnittet taget valget om, at analysen er udarbejdet på baggrund af min indsamlede empiri. Dette betyder, at jeg har gennemgået min empiri og dernæst fortolket denne og derefter er den klargjort til at blive analyseret. I de kommende afsnit vil I kort blive præsenteret for de teoretikere, som jeg vil anvende i min analyse. Disse vil blive yderligere udfoldet i takt med at analysen tager form.

Anders Petersen

Den første teoretiker, som jeg vil præsentere jer for, er Anders Petersen, som var en dansk sociolog og lektor ved Aalborg Universitet. Han har været med at udvikle og sprede viden om begreber, som præstationssamfundet og diagnosesamfundet. Anders Petersen er uddannet cand.scient.soc. fra

Aalborg Universitet. Petersen talte blandt andet om ”samfundsdiagnose”, som opstod som en antagelse om, at i der i moderne samfund var et stort fokus på produktivitet og omstillingsparathed. Mennesket skal hele tiden være klar til at kunne tilpasse sig. Derudover havde han fokus på individsamfundet, hvor man primært fokusere på at være sin egen lykkes smed. Dette mente Petersen kunne føre til depression og angst. Petersen var kritisk overfor diagnosekulturens, da han mente, at det moderne fokus på diagnose kunne have indflydelse på måden, man forstår og taler om diagnoser, som f.eks. depression på. Dette mente han var et udtryk for generelle tendenser, ønsker og processer i samfundet. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 78-79(B))

Jette Kofoed

Jette Kofoed er lektor ved Aarhus Universitet i København og forsker i mobbeprocesser og digital mobning. Hun har en ph.d fra Danmarks pædagogiske universitet. Hun har været en del af meget forskning, som udmunder i den digitale verden. Hun forsker på nuværende tidspunkt i ”Affects, interfaces, events”. Hvor hun undersøger udvekling af billeder på sociale medier, som instagram og snapchats betydning for digital mobning. Hun arbejder ud fra en grundforståelse af, at den digitale verden inkluderer offline- elementer, der medieres af mobiltelefoner og sociale medier, som Facebook, Snapchat og Instagram. Hvilket betyder, at hun mener, at der er en sammenhæng mellem online og offline -livet særligt for børn og unge. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless. 2019(C) S. 194)

Axel Honneth

Axel Honneth er en tysk sociolog og filosof, som har studeret filosofi og sociologi i Bonn og Bochum 1969- 1974. Han har blandt andet været professor ved Goethe Universitet i Frankfurt am Main samt været direktør for det Institutet Für Sozialforschung. Honneth er meget kendt for sin anerkendelsesteori, hvilket også er den som I vil blive præsteret for i denne afhandling. Honneth mener, at det er menneskers indbyrdes anerkendelsesrelationer, som er afgørende for deres følelse af frihed. Han mener, at undertrykkede anerkendelses relationer kan medføre patologiske bevidsthedsforstyrrelser, hvilket skal forstås ,som en sammenhæng med det moderne menneskers udfordringer med at opnå anerkendelse for sit forhold til sig selv. Ifølge Honneth kræver det tre forskellige grundformer for anerkendelsesrelationer for at blive et selvstændigt og autonomt

individ. Nemlig ”kærlighed” (følelser), ”ret” og ”sødelighed” (moralsk livsførelse). Når menneskets udvikler deres selvstændige personlighed. Så sker det under opvæksten og fortsat gennem livet. Erfaringerne, som man opnår i kampen for anerkendelse, og de positive og negative oplevelser, er med til at forme barnets og det unge menneskes personligheden. (Andersen & Harste 2023)

Erving Goffman.

Goffman var en Kanadisk- amerikansk Sociolog. Han fik sin Ph.d. ved University of Chicago i 1953. Han var ansat ved University of Pennsylvania, hvor han var ansat, som professor i antropologi og sociologi 1968-82. Han er særligt kendt for at arbejde med *face to face interaktioner* og *interaction ritual*. Dernæst blev han kendt for sin dermatologiske tilgang blandet andet for sin dramatologi *The Presentation of self in everyday life* i 1959. Han brugte altså dramatologien, som en analyseform til at se på samhandlingen mellem mennesker samt til sit arbejde med totale institutioner og klientkultur samt stigma i *anstalt og menneske* dernæst begrebet *Stigma*. (Mik-Meyer & Villadsen 2007, S. 43)

6.Analyse

I de kommende afsnit vil jeg analysere min empiri og benytte de valgte teorier til at udfolde mine fortolkninger. Min analyse bygger på forskellige teorier, som jeg finder interessante og ikke mindst vigtige i forhold til mit valg af projekt. Disse teorier er med til at understøtte min besvarelse af min problemformulering samt arbejdes spørgsmål. Jeg har valgt at fokusere på fire teorier, nemlig Præstationssamfundet af Anders Petersen, Sociale medier og deres forskellige fasetter af Jette Kofoed, Anerkendelsesteori af Axel Honneth og Erving Goffmans teori om interaktion og identitetsforhandlinger. Jeg vil starte min analyse med at se nærmere på præstationssamfundet og dets betydning for de unge menneskers trivsel i et den nye udsathed.

6.1. Unge mennesker føler sig presset.

Jeg har valgt at starte min analyse med at fokusere på præstationssamfundet. Præstationssamfundet vil være mine brede ramme om analysen, da det er her, hvor alle faktorer i min videnskabelige empiri, teori og min egen indsamlede empiri spiller ind. Dette afsnit kommer til at handle om de unge mennesker, som er i mistrivsel af årsager, som stammer fra fokuset på præstationen i samfundet. Jeg vil benytte teorien om præstationssamfundet til at belyse nogle, af de mange grunde til, den nye udsathed har vundet sit indpas i samfundet og dermed være med til at besvare dele af arbejdsopgavens spørgsmål, som lyder ” Jeg vil tale med nogle fagprofessionelle om deres billede på denne mistrivsel, og om hvordan de arbejder med denne mistrivsel?” og bevæge mig nærmere mod en besvarelse af selve problemformuleringen.

6.2. Ny udsathed som resultat af præstationssamfundet

Tidligere lektor Anders Petersen mente, at alle i præstationssamfundet er potentielt udsatte. Det betyder også, at alle unge er i risiko for at blive udsatte.

Unge mennesker i dag udsættes for et stort pres for at præstere, udvikle sig og være succesfulde mennesker i det moderne samfund. Petersen mente, at dette er en tendens som aldrig stopper og som har stærkt uønskede konsekvenser for de unge. Vi lever i en tid, hvor præstationssamfundet har vundet sit indpas i en sådan grad, at man beskriver det, som en overordnet markør for tiden. De unge mennesker trænes til at præstere. Når man opdrager børn og unge mennesker til at skulle præstere, så skaber man det som Petersen kalder et ”præstationsindivid”, som er en særlig gruppe individer, som er fremelsket til at skulle præstere. Et sådant individ er konstant parat til at udvikle sig og være omstillingsparat, fleksibel og god til at have mange ting i gang på en gang. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless 2019. S. 79(B)) Det kan komme til udtryk på mange forskellige måder og på forskellige niveauer af mistrivsel, her beskriver informant A et eksempel på, at nogle børn har skoleværing eller generelt mistrives i skolen. Dette er i den ”simple” ende af skalaen.

”Det kan selvfølgelig også være noget med skolen, der er svært for barnet. Det kan være det faglige niveau er højt. Barnet kan ikke løse de... eller leve op til de krav der er. Og skal have et lavere

niveau for at kunne komme i mål med det. (...) at de andre larmer meget, at der er meget støj. Har svært ved at sidde stille. Dem har vi rigtig mange af" Informant A.

Dette handler primært om, at mange unge mennesker mistrives fordi, at det er svært ved at leve op til de krav, som der stilles til dem. I præstationssamfundet findes der et konkurrenceelement, hvilket sætter sig i de unges tanker om sig selv, og netop fordi, at det er så udbredt i den institutionelle verden. Så betyder det, at børn og unge mennesker allerede i folkeskolen bliver præsenteret for uendelig tests, som alle elever skal i gennem. (Ibid s.79-80) Petersen mener, at det interessante ikke er placeret i selve testen, som sådan. Det er nærmere effekten af testen, som er det interessante. Selvom at der kun er tale om børn og unge mennesker i folkeskolealderen. Så har de en udmærket forståelse af, at de bliver vurderet og at de levere forskellige præstationer, som gør at der opnås hierarkier i resultatet af præstationen. Nogle elever er gennemsnitlige, andre er over og nogle under. (Ibid) For at de unge mennesker kan præstere tiltrækkeligt i denne samfundskonstellation skal de være ”duelige samfundsindivider”. Hvilket de udelukkende er, når de opnår gode resultater. Det går udover den måde, som unge mennesker danner relationer til hinanden på. (Ibid S. 80-81) I Danmark bliver alle unge mennesker i udskolingen vurderet om der uddannelsesparate eller ej. Her er der igen tale om en metode til at vurderer de unge menneskers kompetencer og placerer dem i en given ramme. Det er en faktor, som spiller tydelig ind på de unge menneskers syn på og forståelse af sig selv og dets værd i samfundet. Ungdommen er en periode, hvor alle unge mennesker er ved, at finde ud af, hvem de er som selvstændige individer. Informant A, beskriver som følger;
"(...) Hvor de er ved at finde frem til " hvem er jeg" og hvad skal jeg blive til. De bliver måske også lidt presset af, at der er jo det her med, at man kan blive stemplet som uddannelsesparat eller ikke uddannelsesparat. Det fylder jo også rigtig meget" Informant A.

Og leder videre til:

"(..) Det er jo indgroet i det her samfund, at vi skal helst ud og arbejde og vi skal blive til noget. Vi skal præstere, som du siger ikke? Så det er noget med at få det her stempel på, hvor man bliver erklæret ikke uddannelsesparat. Det er en kæmpe byrde at få, som man sådan skal gå og tænke over. Hvad betyder det så og hvordan jeg bliver uddannelsesparat? Så det tænker jeg helt klart også er noget, som der presser" Informant A.

Hvilket leder mig videre til næste analyseafsnit, som omhandler presset på de unge mennesker, som viser sig, som en mistriksel hos de enkelte individer.

6.3.Presset viser sig som en psykisk mistriksel

Når unge mennesker oplever et pres af denne størrelse. Så vil det have stor betydning for deres generelle trivsel. Den nye udsathed beskriver, at det ikke længere blot er de i forvejen udsatte unge mennesker, som bliver ramt af den psykiske mistriksel. Hvilket er interessant, når man tager i betragtning, at man før i tiden udelukkende havde kig på nogle bestemt befolkningsgrupper, når man talte om udsathed. I præstationssamfundet gøres der op med denne tænkning. Her er vi potentielt alle udsatte, og der gøres dermed op med det som anses, som værende normen. Petersen beskriver disse unge mennesker som ”dueligheds individer”. Dette gælder også for middelklassens unge mennesker, som havner udenfor normaliteten, hvis de ikke præsterer godt nok ud fra de forventninger, som er opstillet for dem. (Gravsen, Görlich. Katznelson & Pless 2019. S. 81-82(B)) I denne kontekst kommer en faktor, som uddannelsesparathedserklæringen igen ind i billedet. Det er tydeligt gennem mine interviews, at det er en faktor, som har stor betydning for denne mistriksel. Her udfolder informant B, som er UU-vejleder begrebet for at give en forståelse af, hvorfor de unge mennesker skal igennem denne erklæring:

"Altså en uddannelsesparathedsvurdering er jo egentlig en tidlig indsats. Hvor man forsøger at få øje på de elever, som har særlig brug for en vejledningsindsats. Altså en særlig vejledningsindsats" (..) Det er også op til den enkelte, hvordan ser vi, at der brug for en særlig vejledningsindsat".

Informant B.

Og leder videre til noget af det, hun oplever kan lægge bag presset, som de unge oplever fra denne erklæring.

"(..) jeg oplever, at der er et pres fra disse valg. Det de siger de unge(..) de er bange for, at de tager det forkerte valg i forhold til uddannelse. Det er de nervøse for. Der er min opgave rigtigt rigtigt vigtig. At sige til dem, at er faktisk sådan, at det valg du tager nu. Det er ikke det valg, som du skal ende ud med, når du bliver 80 år. Det er første valg af mange." Informant B.

Informanten oplever, at de unge mennesker er enormt bange for at tage det forkert valg, og dette påvirker mange dem meget, og de begynder at vise tegn på, at de er pressede. Hun anser altså disse vurderinger, som værende en indsats, som er tiltænkt en hjælp, men på sin vis får den modsatte effekt i hvert fald på nogle unge mennesker, som bliver voldsomt presset af denne.

Hun tilføjer:

"så det er faktisk det, som man kan komme frem til ved sådan en UPV samtale. Det er det her med, at jeg synes, at det er rigtigt svært. Jeg synes, at det hårdt og jeg bliver presset. Jeg kan ikke overskue at sidde i skolen (..) alle de krav der stilles til de unge og jeg ser også en skole lige nu, hvor hvis ikke man kan passe ind i alle de her kasser så bliver det svært"

Informant B.

Informanten beskriver, at unge mennesker, som hun arbejder med, giver udtryk for at pres og mistrivsel ofte kommer af en følelse af utilstrækkelighed på forskellige niveauer og i forskellig kontekst.

Hvilke konsekvenser har disse følelser af ud tiltrækkelighed for de unge?

Når Petersen taler om konsekvenserne af præstationssamfundet. Så påpeger han særligt skammen ved ikke at slå til i samfundet. Udsatheden sætter sig i de unge mennesker, som en form for skam og en frygt for ikke kan kunne slå til og opfylde kravene. Denne skam sætter sig, som en enorm usikkerhed, som kan munde ud i nervøsitet og frygt, men også som stress, angst og depression, hvilket man hidtil mest har observeret hos voksne mennesker. Dette betyder, at de unge mennesker kan ende ud i en voldsom grad af psykisk mistrivsel. (Ibid S. 81-82) De unge mennesker føler sig utilstrækkelig som aldrig før. Dette kommer af, at mange unge mennesker har svært ved det leve op til de krav, som bliver opstillet for dem. De er efterladt med en følelse af, at de ikke duer til noget. Det har altid været svært at føle sig anerkendt eller utilstrækkelig. Problemet med præstationssamfundet er, at mange unge mennesker forventer, at livet er en lang opadgående kurve af resultater og præstationer, hvilket jo sjældent er tilfældet. De unge oplever sig selv, som værende *"tabere"*, hvilket er en meget hård følelse at have i ungdomslivet. (Ibid S. 85-86) Det er ikke tabere, som i sociale tabere, sådan som man brugte udtrykket før i tiden. Det er nærmere tabere i det spil, som vi kalder præstationssamfundet. Disse unge mennesker anser sig selv, som dem der venter på perronen, mens andre blot suser forbi, hvor de ikke kan følge med strømmen. Dette kan vi blandet andet se, når der sker den adskillesproces, hvor nogle bliver erklæret uddannelsesparate og

andre ikke gør. Når man i samfundet skaber nye rammer for normalitet. Så vil der også være nogle, som ikke passer ind. Det rammer den unge målgrupper særligt hårdt, da de i deres ungdomsår står overfor nogle svære valg og beslutninger, som er med til at skabe det voksne menneske, som de skal blive til engang. Deres udgangspunkt er i en forestilling om succes. De oplever, at de bliver målt og vejret på det, som de præstere og ikke på de mennesker, som de er. (Ibid S. 85-86)

6.4.Hvordan overlever man præstationssamfundet?

Når man taler om hvordan de unge mennesker, mærker presset fra præstationssamfundet. Så er det også væsentligt at kigge nærmere på, hvordan og hvem af de unge mennesker, som kan præstere og dermed overleve præstationssamfundet kræfter. Her kommer begreber som robusthed og resiliens ind i billedet. Disse begreber stammer fra psykologien og bliver ofte brugt, som markør for, at man har oplevet og overlevet en traumatiserende handling i sit liv.

Petersen mener, at man bruger eller nærmere misbruger begreberne til at rammesætte de følelser, som unge mennesker oplever i præstationssamfundet. Disse følelser handler om, at de unge hele tiden skal komme over noget, og gør det dermed til et individuelt problem, som man selv må løse. (Gravsen, Görlich. Katznelson & Pless 2019. S. 87-88(B) Dette betyder, at de unge mennesker skal være robuste, resiliente samt modstandsdygtige fremfor alt. Fremtiden er per definition usikker, så derfor må du som et indre psykologisk projekt geare dig selv til at være det omtalte resiliente menneske, men det er individet selv, som der står for dette projekt. Petersen kritiserer dette, da det er et individuelt anliggende, og en ikke kollektiv, relationel proces, som han mener, at det burde være. Når børn i børnehaven og i folkeskolen får at vide, at de skal være mere robuste. Så vil de naturligvis reflekterer over, hvad dette betyder. Det vil dermed være noget som de forestiller sig, at de skal være og bestræber sig mod at være (Ibid. S. 87-88). Min informant beskriver en konkret sag, hvor et barn selv har ønsket en udredning fordi, at hun mener, at hun er forkert og dette må i hendes optik betyde, at hun ”*fejler noget*”, da hun selv vurderer, at hun falder udenfor normen. Informant C beskriver som følger;

"Jeg havde en konkret sag, hvor det var et barn selv, som der havde et ønske om at finde ud af om der er noget galt med mig? Fordi, at hun oplevede at hun havde det rigtig svært og hun havde haft

en masse psykolog samtaler, som var i privat regi, som forældrene have betalt. Det synes de ikke rigtig, at det rykkede." Informant C.

Informanten forstætter;

"hun oplevede bare, at det var svært at gå i skole og skolen oplevede en pige der klarede sig rigtig godt. (..) Så lavede jeg noget testning med hende også havde vi nogle samtaler også konkluderede jeg ligesom, at hun fungerede egentligt og der var ikke mere. Sådan i forhold til, at der skulle være noget psykiatrisk eller noget, som kunne forklare noget den vej rundt, men hun var en pige, som jeg tanker havde rigtig rigtig lavt selvværd. Utroligt ringe tro på egne evner. Troen på, at hun var god nok eller godt kunne. For hun havde egentligt rigtig gode forudsætninger. Så der var sådan et clash (..).

Efter at denne pige havde været i kontakt skolepsykologen og teamet heromkring sker der følgende;
Der var sket en udvikling og en opblomstring både i det sociale i klassen og sådan nogle ting, som egentligt gjorde, at hun var begyndt at få det bedre. Så hun havde ikke samme behov for at få afklaret om hun har en eller anden diagnose eller et eller andet." Informant C.

Ifølge Anders Petersen, lever disse præstationsindivider med et indforstået krav om, at de skal kunne smidiggøre deres indre. Så det passer til den vedvarende forventning om at præstere bedst muligt hele tiden. De skal blive bedre versioner af sig selv og være udviklingsparate. Der findes ingen manual eller guide til disse forventninger. Det forventes blot at disse forventninger bliver opfyldt. Det gør at de unge mennesker aldrig helt føler, at de lever op til forventningerne. (Petersen 2016. S. 93-94) Informant C beskriver det unge menneske, som er nævnt ovenfor igen. Hun havde så høje forventninger til hende selv, at hun ikke følte, at hun var god nok

"Så det er med hendes egen forståelse af at skulle præstere og hvornår man er god nok. På trods af at alle omkring hende fortalte hende, at hun var god nok. Så er der jo et clash der, og hvad det så helt præcist handler om. Jeg tænker også, at den her perfektionskultur. Det er jo blandt elever, men det er også blandt forældrene. Det er jo hele vejen rundt, som smitter af på de unge mennesker."

Informant C.

Informanten nævner her perfektionskulturen, som handler om, at unge mennesker føler, at de skal kunne leve op til uendelige krav for at være gode nok. (Ibid) Petersen mener, at de unge mennesker hele tiden efterstræber flere og bedre resultater for dem selv. Det er et konstant kapløb både mod sig

selv og andre. Dette betyder, at de unge mennesker i præstationssamfundet skal udvise en bestemt karakteristika nemlig resiliens. (Petersen 2016. S. 93-94)

Som tidligere nævnt bruges begrebet i psykologisk forstand til at beskrive, når man har været i stand til at komme over svære ting i livet. Det betyder altså om man har klaret sig godt under omstændighederne. Hvis man skal tage udsagnet ovenfor i betragtning. Så var her et ungt menneske, som starter med at være meget lidt resilient, da hun føler, at det er hende, som ikke er god nok og har svært ved at modstå samfundets kræfter. (Ibid) Det resiliente præstationsindivid finder fodfæste i kraft af den permanente ubestemthed, som præstationsindividet befinder sig i. I det moderne danske præstationssamfund, pålægges det dermed de unge mennesker, at de skal være resiliente og modstandsdygtige, hvis de skal kunne håndtere presset i præstationssamfundet og ikke nok med det. Så skal de også have social og samfundsmæssig succes. Disse krav skaber et enormt individuelt pres. (Petersen 2016 S. 15)

7. Sociale medier som en del af den nye udsathed.

Afsnit to i min analyse har jeg nu valgt, at jeg vil, fortsatte med at kigge nærmere sociale medier og deres betydning for de unge menneskers liv. Det blev tydeligt i mine interviews, at det var forskelligt, hvordan informanter forstod begrebet sociale medier, hvor nogle så det mere, som en samtale om digitale platforme og skærm tid, hvor andre så det, som et mere konkret socialt medie. Jeg har valgt at holde fokus på de udsagn, som beskriver konkrete eksempler fra praksis, som viser forskellige tilfælde fra den digitale dannelse, og om hvordan denne har påvirket unge menneskers liv. Til at belyse området har jeg valgt at arbejde med en teori og teoretiker, som I også tidligere har mødt i projektet Jette Koefoed. Sociale medier og disses betydning, vil være rammen for denne analysedel. Dette afsnit kommer til at handle om de unge menneskers liv på de sociale medier, og hvad det gør ved dem. Jeg vil benytte teorien om In- og eksklusionsprocesser på sociale medier til at belyse nogle af de mange grunde til den nye udsathed har vundet sig indpas i samfundet. Afsnittet har dermed har været med til at besvarer dele af arbejdsspørgsmålet, som lyder ” Langt de fleste unge mennesker bruger store dele af deres liv på sociale medier, men hvor stor en del af disse

unge mennesker oplever, at det går ud over deres almene trivsel at opholde sig på nettet? ” og dermed bevæge mig nærmere mod en besvarelse selve problemformuleringen.

7.1. De unge menneskers parallelle liv på de sociale medier.

Jeg vil starte med at tage fat på en problematik, som jeg ikke havde forventet. Det var ikke en af de problematikker, som jeg umildbart havde forudset ud fra min egen forforståelse, som værende en af de problematikker, som jeg skulle møde, da jeg startede projektet. Ikke fordi, at jeg ikke selv havde set det på de sociale medier, men fordi, at jeg endnu ikke havde tillagt det større betydning. De unge mennesker bliver påvirket af de sociale medier til at tro, at de fejler noget. Da mange private personer og influencere i dag, bruger deres platforme til at fortælle om deres diagnoser og symptomer. Dette kan dermed være med til at skabe en kultur blandt unge, hvor diagnoser er en del af unges forståelse af dig selv. Hvilket jeg også var inde over i afsnittet om præstationssamfundet, hvor vi mødte en pige, som havde en opfattelse af, at hun fejlede noget fordi, at hun følte sig forkert. En af mine informanter, informant C fortæller, som følger;

(..) "Jeg i mit arbejde synes, at jeg oplever det her med, at jeg... Hvordan skal man forklare det? At der florerer rigtig meget det her med diagnose også på de sociale medier. På Tik Tok og alle mulige steder hvor det bliver hypet på en eller anden måde. Det her med, at vi skal fejle noget. Der skal være et eller andet. Det her med, at vi alle på en eller anden måde skal ned i en kasse. Alle kan jo på en eller anden måde nikke genkendende til nogle af de her symptomer. Jeg tænker helt sikkert, at det er med til at påvirke ind i den opfattelse eller selvopfattelse, som de unge mennesker har eller det her med, at man skal passe ind" Informant C.

Jette Koefoed påpeger tydeligt i hendes teori, at hun ikke mener, at vi kan anskue den digitale verden og den virkelige verden, som to forskellige faktorer, men at det også er at forsimple tingene, hvis vi ser disse to verdener, som den samme verden, som er teknologier og teknologiske medierede relationer. Den digitale verden er noget helt for sig selv, og det er vigtigt, at have for øje, at det er en vigtig del af vores alles liv og hverdag. Det betyder også, at de ting, som vi ser og hører på de sociale medier, får indflydelse på vores liv og vores forståelse af verden. Skandinavien har det

højeste antal unge omtrent 99,5 % anskuer Kofoed, som der har adgang til digitale platforme. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless (C)S.201) De sociale medier er en integreret del af de unges fællesskaber, og omvendt. De sociale medier og livet på digitale platforme har gjort meget for de unges forståelse af relationer og er ændret måden at være sammen på. (Ibid) I dag er forståelsen af venskaber og relationer ikke nødvendigvis en "virkelig" relation, som foregår *face to face*, men kan også være online venskaber og følelser af, at have kendskab til kendte influencere, youtubere mm. Det leder netop op til en interessant observation beskrevet af informant D ;

"Flere og flere børn og unge mennesker lever store dele af deres liv på sociale og digitale medier, hvor de lever i en form for parallelt univers og bliver derfor i nogle tilfælde ekskluderet fra fællesskabet i det virkelige liv. "

Det er meget tydeligt, at informanterne oplever, at de sociale medier og det digitale liv spiller ind på unges generelle trivsel, det er naturligvis yderst forskelligt, hvordan de bliver påvirket, men også hvordan de bliver præsenteret for disse. Informant D fortæller, som følger;

" Jeg havde en dreng, som var ekstremt glad for at spille og han blev i den grad til skønnet til det – ubevidst tror jeg. Aflærer og forældre for han var rigtigt svær at forhandle med. Så var det altid, når du har gjort det her, så må du spille i et kvarter. Det gjorde han både i skolen og hjemme. Så foreslog jeg, at de skulle give ham en " kold tyrker". Han skulle simpelthen ikke spille. (..). Han kunne slet ikke være i noget. Det var hele tiden det her spil. Jeg havde brug for at se ham i noget uden det spil, og det gik de faktisk med på allesammen. Så fremstod han fuldstændig autistisk bagefter. Det er interessant at se, at det forsvandt helt det her psykiatriske problemstillinger, som han havde i det her spille univers" Informant D.

I dette udsagn ser vi en metode, hvor man som forældre og lærer har brugt den digitale verden og skærm tid til at mindske, den byrde, som det kan være, når et barn er i mistrivsel. Både for det unge menneske og for det unge menneskes omverden. De sociale medier er i dag meget mere end blot en skærm og det har ændret vores både at forstå og opleve verden og hinanden på. Det betyder også, at det er af stor betydning for vores sociale relationer. Det påvirker særligt de unges måde at etablere og vedligeholde fællesskaber på. Der findes unge, som melder sig ud af den digitale verden ved at købe sig en Nokia telefon uden internet, også er der de unge mennesker, som lever store dele af

deres liv i den digitale verden. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless (C)S. 202). Der er mange forskellige forståelser af de relationer, som de unge skaber på de sociale medier, det fortæller informant noget yderst interessant omkring. Informanten beskriver tilfælde, hvor unge menneskers liv på digitale platforme påvirker eller kan komme til at påvirke deres generelle trivsel, søvn og fremtidige liv.

(...) "Der har været en periode, hvor jeg har oplevet at forældre har været meget imponeret, og siger "han har fået en bedsteven i Frankrig", og man spørger nå, hvor tit ses de så. Ej de ses ikke, de spiller jo sammen. Så er der de der, som der får bedstevenner i USA. De kan jo ikke længere sove om natten fordi, at det er der, hvor deres bedsteven er vågen. Så der er de jo nødt til at holde sig vågen. Nogle gange kan nogle forældre godt bliver så imponeret og tænker "wauw" og mit barn har bare følere ude alle steder. Så må han undvære søvnen eller droppe skole fordi, at det her det er bare lidt vigtigt. Det er simpelthen fremtiden. Der er ikke den der forståelse af, at nej det er ikke venner og det er kun et spil". Informant D.

Her ser vi altså et eksempel på nogle forældre, som er yderst fascineret af den digitale verden, som deres "barn" befinder sig i, og vælger at gå på kompromis med dets generelle trivsel, og relationer i det virkelige liv. De finder de online relationer vigtigere end de virkelige. Jette Kofoed er fortæller for, at de to verdener ikke kan være fuldstændigt adskilt, men hvor går grænsen for, hvor meget den digitale verden skal overtage den virkelige verden? Dette unge menneske bliver ekskluderet fra fællesskaber i den virkelige verden, da han primært lever i den digitale verden og bliver fritaget for at komme i skole fordi, at de online relationer findes vigtigere. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless (C)S. 201-202) Der er mange forskellige punkter, hvor de sociale medier spiller ind på de unge menneskers liv. Her ses en beskrivelse af den indirekte påvirkning, som sociale medier har på børn og unge mennesker.

"På sociale medier f.eks. og i samfundsdebatten. Hvor vi snakker meget omkring det her med at unge har det så dårligt. Unge har det skidt. Det fylder også rigtig meget og det læser de unge. Det kan også være med til noget at skabe en fortælling om, at det også den generation der har det dårligt" Informant A.

Dette er et interessant punkt i forskningen om de sociale medier, hvor vi primært fokuserer på, det vi gør mod hinanden på de sociale medier og knap så meget, hvordan de sociale medier mere

overordnet påvirker de unge mennesker. Dette vil jeg komme nærmere ind på i afsnittet om ungdomslivet på sociale medier. Nu har netop haft både eksempler, hvor de sociale medier er med til at give en frygt for diagnoser, en flugt fra virkeligheden og ind i en parallel verden og en beskrivelse af, at det som bliver udtrykt i samfundsdebatten om denne generation måske også kan have en indvirkning.

7.2.Ungdomslivet på sociale medier.

Den proces, som alle unge mennesker skal igennem for at blive voksen, er ikke ny. Det nye er, at de sociale medier spiller ind og det gør det ikke nemmere.

(..) Det er bare en hammersvær tid i livet at blive voksen. Det er ligesom, at vi glemmer det lidt til fordel for skærmene. Jeg tænker, at den eksistentielle tilgang er vigtig at have for øje. Det er den altid og den vil altid være der. Så kommer den her spiller ind, som bare slet ikke gør det nemmere fordi, at andres meninger ikke kun er noget, som man går og forestiller sig. Det er også noget, som man kan se på skærmen og er meget konkret ". Informant D.

Det er på nogle skoler blevet en del af undervisningen at man taler om, hvordan man opfører sig på de sociale medier fordi, at vi alle er meget bevidste om, at der særligt blandt unge mennesker foregår nogle ting, som ikke er i orden. Det har gennem tiden særligt været mobning, som har været det store omdrejningspunkt, men nu er der også mange andre faktorer i spil.

"(..). Det er i hvert fald mit indtryk, når jeg kommer ude på skolerne. Det er særligt de to store skoler, som jeg er på, hvor de bliver undervist i det. Hvor det er hele den her digitale verden, hvordan er det, at man agerer på de sociale medier og hvad er okay og hvad er ikke okay." Informant C.

De sociale medier er kommet for at blive, og nogle skoler har taget den ind, som en del af den dannelse, som det også er at gå i folkeskole i dag. Det bevirker altså, at unge mennesker opnår en

viden om, hvordan man skal opføre sig og får en viden om de sociale medier. Mobning sætter dybe spor i de unge mennesker, men hvorfor er det kun nogle af de danske folkeskoler, som har taget dette til sig? Informant D bliver spurgt om hun kendte til skoler, hvor de havde taget de sociale medier ind, som en del af undervisningen. Hendes svar var;

”Det der med at tage det direkte op med sociale medier, det synes jeg er voldsomt relevant, men jeg kender ikke til nogle, som bruger det”.

Det betyder altså, at der er skoler, hvor man ikke underviser i de sociale medier. De skoler, hvor de sociale medier er en del af undervisningen er det primært på grund af mobning. Mobning har langtidseffekter på individer og fællesskaber. Mobning er derfor ekstremt ekskluderende om det er på sociale medier eller i det virkelige liv. Så har det og kan få en stor betydning for de unge menneskers generelle trivsel både nu og i fremtiden. Alle børneundersøgelser viser, at de elever, som bliver mobbet, har alverdens fysiske symptomer, som ondt i maven og ondt i hovedet, for nogles vedkommende vil det gå ud over deres præstationer i skolen og påvirker de unge helt ind i voksenlivet. (Gravsen, Görlich, Katznelson & Pless (C)S.196-200) Med dette in mente vil jeg lede videre til næste afsnit i min analyse, som omhandler den psykiske mistrivsel med den nye udsathed og anerkendelsesteorier af Axel Honneth, som en central markør.

8.Den psykiske mistrivsel i ungdommen

Denne del af analysen er opdelt i flere forskellige punkter, som alle omhandler den psykiske mistrivsel, som har sit udspring i den nye udsathed. I denne del af analysen, vil I blive præsenteret for informanternes udsagn, som ud fra min forforståelse kan omhandle manglende anerkendelse eller søgen på anerkendelse. I den forbindelse, vil jeg arbejde med Axel Honneths teori om anerkendelse og med denne teori belyse nogle af de problemstillinger, som informanterne præsenterer for mig og beskrive, hvilke muligheder og hjælp, som de tilbyder i deres praksis. Dette skal i dette afsnit ses, som samfundets anerkendelse til de unge mennesker, som er blevet offer for den nye

udsathed, og det samfundsmæssige pres, som de oplever af selv samme årsag. Dette vil jeg gøre for at besvarer følgende arbejdsspørgsmål samt være med til at besvarer min problemformulering. *Hvilke faglige redskaber, materialer og metoder benytter de til at oplyse og hjælpe de unge mennesker? Samt Hvilke tilbud findes der, til de unge mennesker, når de befinder sig i denne mistrivsel og skal hjælpes på rette vej? Er der særlige hensyn i folkeskolerne og hvordan hjælpes de unge mennesker videre, når folkeskolen er slut?* Nogle af disse aspekter har jeg naturligvis været lidt inde på tidligere i analysen, men de vil nu blive tydeligere udfoldet. Det er således, at informanternes erfaringer med ovenstående er yderst forskellige.

8.1.En søgen på anerkendelse og forståelse.

Jeg vil starte med at præsentere, et syn på en folkeskole, hvor informanten ej mener, at der er plads til den forskellighed, som der burde være. Det er ikke alle børn, som bliver grebet og føler sig anerkendt for de mennesker, som de er.

"Jeg kan nogle gange tænke, at vi ser flere og flere børn, som der får diagnoser. Nogle gange kan jeg godt tænke. Jamen er det så fordi, at der stilles så høje krav, at man i dag ikke kan følge med. Den folkeskole, som jeg gik i der var der plads til forskellighed. De skal nå det hele, og de skal komme hurtigt igennem skolesystemet og de skal ud på arbejdsmarkedet. Vi mangler arbejdskraft. Der er hele tiden pres på. Er det så fordi, at det får folk til at føle sig anerledes eller ikke passe ind? (..) Det kan jeg ikke helt selv dreje, men jo der er nogle. I de helt grelle tilfælde. Så ender det ud i skoleværing". Informant B.

Det har været tydeligt i mine interviews, at alle informanterne er enige om, at der er sket en stigning i unge mennesker, som oplever en form for udsathed af årsager, som ikke er set hidtil. Det er også tydeligt, at der er nogle andre faktorer, som spiller ind på denne udsathed end det var før i tiden.

Informanten påpeger ovenfor, at hun har en oplevelse, at det er mindre plads til forskellighed i folkeskolen i dag, hvilket passer dårligt med, at man som samfund har haft et så stort fokus på at alle mennesker skal have en følelse af anerkendelse og at de på sin vis skal inkluderes i samfundet og ikke mindste i den almene folkeskole. Informant C fortæller, at hun oplever, at der er blevet

skabt et stigende fravær blandt børn og unge i folkeskolen og at der er opstået et ønske fra nogle unges side om at blive "undersøgt" for potentielle diagnoser, hvilket I også allerede har læst lidt om tidligere i analysen.

"Det som vi oplever rigtigt meget af igennem de senere år det er. Altså generelt skole fravær. Børn og unge der ikke kommer i skole af forskellige årsager. Det er der, hvor vi ofte møder dem. Jeg har også haft sager, hvor børnene selv har haft et ønske om at få undersøgt om der er noget galt"

Informant C.

Det opleves altså, at unge mennesker har en følelse af, at der er noget "galt" med dem fordi, at de ikke føler sig anerkendt og forstået af samfundet. For at dykke nærmere ned i forståelsen af vigtigheden af denne anerkendelse, vil jeg anvende Axel Honneths anerkendelsesteori. Honneths anerkendelsesteori bygger på en forståelse af, at anerkendelse er yderst vigtigt for menneskets identitetsdannelse. Han mener desuden, at individet er afhængigt af anerkendelse for at kunne tillægge sig selv en værdi. Det er derfor vigtigt, at unge mennesker oplever følelsen af at være anerkendt og "mødt" i deres liv. (Honneth 1995). Teorien tager blandt andet afsæt i, at mennesket er et socialt væsen og at følelsen af anerkendelse, er en del af menneskets behov. Det er det for, at kunne se og forstå sig selv i forhold til andre mennesker. Mennesket søger anerkendelse ved at kunne se sig selv igennem andres øjne og på den måde tillægge sig selv en praktisk værdi. (Honneth 1995, S. 92) Hvilket leder mig direkte til denne udtalelse fra informant C. Her anses det som værende en påvirkning fra de sociale medier, at der hos de unge er fokus på diagnoser og identitetsspørgsmålet.

(...) "De har set et eller andet. F.eks. på Tik Tok eller sociale medier. Hvor de tænker, at det lyder som mig. Måske er det ADHD? Måske er det autisme? Og vil gerne have det afdækket. Det kan også være, at de på den ene eller anden oplever, at der er noget, som der er svært"

Informant C.

De unge mennesker søger deres svar på identitetsspørgsmålet og søger anerkendelse på sociale medier i langt højere grad end tidligere. I dette eksempel ses netop, at unge mennesker forsøger at finde personer, som de kan spejle sig i og dermed opnå en større forståelse for sig selv.

Honneth sonderer mellem tre anerkendelsesniveauer, som han betegner som *love, rights and solidarity*. *Love* indebærer anerkendelse i kærlighedsrelationer, som parforhold, forholdet mellem

børn og forældre og venskaber. *Rights* omfatter en anerkendelse, som finder sted iblandt love og i menneskers rettigheder, og gør det muligt for individet at føle sig anerkendt som værdige samfundsborgere. (Honneth 1995, s. 95-130) Jeg kan ikke undlade at se en sammenhæng mellem samfundet og skolerne. Det synes vigtigt, at de unge mennesker føler sig set og forstået i skolen, og dermed føler sig anerkendt og set, som en del af det fællesskab, som forefindes på skolerne. Det tredje punkt ligger i solidaritets anerkendelse, hvor man anskues som social værdsættelse. Dette niveau skal findes i erkendelsen af at mennesket er et socialt væsen, som har brug for at have en grundlæggende værdi for at blive inkluderet i et konkret fællesskab. Med netop denne type anerkendelse, vil individet opnå muligheden for at genkende sig selv, som et medlem af en social gruppe, som har et fælles mål og værdi for samfundet. (Honneth 1995, s. 95-130) I min indsamlede empiri har der været mange forskellige forståelse af, hvad der er grundlaget for den nye udsathed og hvad der skaber denne. Det grundlæggende har dog været beskrivelsen, af de unge mennesker, som på eller anden vis ikke føler, at de slår til og er værdige samfundsborgere, da de føler, at de er forkerte og falder udenfor normen. Mine informanter påpeger blandt andet, at de sociale medier er med til at så denne tvivl blandt andet, at fordi de unge mennesker bliver påvirket af de sociale medier til at tro, at de *fejler noget*. Da mange mennesker i dag, bruger deres platforme til at fortælle om deres diagnoser og symptomer. I de unges søgen på forståelse af dem selv, som selvstændige individer samt vejen til forståelse og anerkendelse fra andre, går de på jagt efter lignende individer, som de kan spejle sig i og det foregår ofte på de sociale medier.

8.2.Manglende anerkendelse

Mange unge mennesker søger anerkendelse. Ifølge Honneths teori mener han, at manglende anerkendelse resulterer i disrespekt. Han redegør for denne teori med en metaforiske forklaring, hvor han sammenligner disrespekt med fysisk vold, som forvolder skade og efterlader ar. Dernæst sammenligner han med en virus, som inficerer en krop og sætter et menneske i livsfarer. Det er altså en alvorlig sag ikke opnå anerkendelse ifølge Honneth. Hvilket betyder, at de mennesker, som ikke modtager tilstrækkeligt med anerkendelse, kan få psykosociale skader, som efterlader ar på individets selvbillede og forståelse af egen identitet. (Honneth 1995, S. 134-139) Mennesker er ifølge Honneth, som tidligere nævnt sociale væsener, som gerne vil være en del af en fælles

forståelse. De unge mennesker søger særligt denne anerkendelse, når de stræber efter at skabe deres eget identitetsbillede. (Honneth 1995, s. 95-130) Nogle unge mennesker søger, som jeg har beskrevet ovenfor denne anerkendelse på sociale medier. Dette beskriver min informant med, at når de unge mennesker, befinder sig i ungdommen, hvor de er ved at finde sig selv. Så forsøger de at finde nogle, som de kan spejle sig i, for at forstå sig selv. Her kommer diagnosesamfundet ind, som en stor spiller i unge menneskers udvikling i ungdommen.

Hvem er jeg og hvem er du? (..)Jeg vil sige, at de bruger ordet presset. Stress det sagde man meget for 10 år siden. Nu siger man min ADHD også børn, som aldrig nogensinde har været i nærheden af psykiatrien. De siger " ÅH! Nu køre min ADHD lige med mig". Det handler også om, at der hele tiden sker noget med sproget"(..) Det er blevet sådan, at hvis man spørger, hvad er du for en. Så vil nogle børn definerer sig selv, som sådan en, hvor min ADHD nogle gange løber af med mig" Informant D.

De unge mennesker begynder selv at finde definitioner på hvorfor, at de er, som de er. Det Gør de ved at definerer og spejle sig med andre. Det er yderst interessant, at de definerer sig, som en med en diagnose, selvom de aldrig har været udredt. Som informanten påpeger, så sker der meget med sproget og udtryksformen i ungdommen, hvilket man også skal huske at have for øje. Ungdommens måde er være sammen og udtrykke sig på, ændres hele tiden. Ifølge Honneth skal anerkendelsen forstås, som værende vigtigt, da de unge mennesker har brug for at kunne spejle sig i det, som andre ser. Så ved, at de bliver anerkendt for gode egenskaber og dermed føler sig mødt for dem, som de er. Så vil de se sig selv, som en del af et fællesskab og spejle sig i andre. . (Honneth 1995, S. 132-139) Dette kan være på både godt og ondt, hvis vi skal tage eksempler, hvor nogle unge mennesker primært spejler sig i personer, som de ser online. Dernæst skal det naturligvis tilføjes, at Honneths teori ej er baseret på online fænomener, men det er mine interviews med afsæt i informanternes beskrivelser. Det fælles tredje for teori og empiri skal findes i søgen på anerkendelse. (Honneth 1995, S. 132-139)

8.3.Opnåelse af anerkendelse

Ifølge Honneth kan anerkendelse udløse en frihed, dette skal anses, som en indadvendt tillid og tiltro, som kan være med til at give individet selvsikkerhed både i forhold til at forstå, og sætte ord på egne behov og til at tilegne sig og forstå egne egenskaber. Dette skulle være med til at skabe en oplevelse af frihed, men for at opnå denne frihed har menneskets brug for hjælp fra andre individer, som de kan interagere med. (Honneth 1995, S.174) Dette findes interessant, når vi tager udgangspunkt i disse unge mennesker, som er i mistrivsel. De eller deres forældre, eller måske endda deres lærer søger ofte en hjælp til disse unge. Netop en hjælp, som skal være med til at hjælpe den til en "frihed". Hvor de søger opnåelsen af en følelse af at blive mødt for de individer, som de er. Et sted eller en relation, hvor de bliver "taget i hånden" og hjulpet til et tilbud, som passer til deres kompetencer og giver dem en følelse af at være anerkendt. Informanten beskriver, nogle af de tilbud, som forefindes til de unge, som er endt i skoleværing eller på anden vis befinder sig i en psykisk mistrivsel, som de skal hjælpes videre fra. Hun beskriver også, hvor vigtigt det er for de unge menneskers trivsel, at de er tilknyttet en form for uddannelse blandt andet på grund af relationer til andre mennesker.

"(.. hvad kan den unge være i og hvad kan den unge holde til? Det kan også være en praktik. Vi laver rigtig mange praktikker. Det hedder sig herinde, hvis man ikke går i skole, når man er under 18 år eller er i gang med en uddannelsesfremmende aktivitet. Så kan man selvfølgelig være en, som der har det så skidt, at man kan blive fritaget, men på en eller anden måde." Så er det rigtig vigtigt, hvis vi kan forsøge, at den unge får en lille smule tilknytning til enten et job eller noget uddannelse" informant B.

Informant B fortsætter beskrivelsen nogle af de tiltag, som kommunen har til de unge mennesker, som oplever udfordringer i ungdommen.

"De har også lavet et tilbud her i (..) hvor man skal tjekke ind tre gange om dagen, men det kan være nok bare at vise thumbs up på skærmen at man er der. Så man ved, at man er til stede. Jeg synes som vejleder, at der bliver gjort noget (..) Vi har en skole her, som primært tager sig af de unge mennesker, som der har meget mindre klasser og næsten en til en undervisning. (..) Jeg synes, at samarbejdet mellem skole, familiegrupper, psykiatri osv i mellem er vigtigt". Informant B.

Informanten viser stor anerkendelse overfor den forskellighed, som hun møder i sit arbejde, som UU-vejleder og ungeguide. Hun anerkender, at det ikke er alle, som passer ind i de kasser, som samfundet har stillet op for os. De senere år er der kommet mange flere tilbud til unge mennesker,

som har udfordringer i ungdommen end der hidtil har været. Netop fordi, at så mange unge mennesker oplever udfordringer. Det tyder på en samfundsmæssig anerkendelse af forskellighed og forskellige kompetencer er på vej. Det er muligt, at der er en stigning på unge mennesker med udfordringer, men der er også en stigning i tilbud og muligheder til og for de unge. Måske kan dette være med til at skabe et mindre pres, når de unge er klar over, at det er ikke alle, som skal samme vej og at der er muligheder, som kan tilpasse alle individer stort set uanset kompetencer og psykisktilstand. Der er naturligvis mange unge mennesker, som har mindre udfordringer eller disse, som jeg har taget med ovenfor. Med denne lille refleksion in mente, vil jeg lede videre til det sidste analyse afsnit, som omhandler magt.

9.Magt

I denne del af analysen vil jeg arbejde med magt. Jeg vil arbejde med den magten, som finder sted imellem borger og samfundet / staten. Denne analysedel vil jeg udforme ved at arbejde med borgeren, som i dette tilfælde er det unge menneske, og samfundet - staten er repræsenteret, som den offentlige institution, som er folkeskolen og dens ansatte samt samarbejdspartnere i dette tilfælde tre skolepsykologer. Dernæst vil jeg kigge nærmere på den magt, som der ses mellem det unge menneske og dets forældre. Dette vil jeg gøre for at redegøre for nogle af de faktorer, som min empiri har bevidnet, er med til at skabe den nye udsathed og psykisk mistrivsel blandt unge mennesker i Danmark og dermed afslutte og sætte den sidste finger på besvarelsen af arbejdsopgørelserne og problemformuleringen.

9.1.Magten i præstationen.

I dette afsnit vil jeg lave en analyse baseret på magten i relationen mellem de unge mennesker i mistrivsel og den offentlige institution folkeskolen. Empirien viser, at mange unge mennesker er i mistrivsel og at dette, er et stigende problem. Det er dog svært at lave en konkret fortolkning på, hvad der er problemet, da det umildbart er meget forskelligt, hvor problemet er placeret og hvordan

disse opstår. Informanterne beskriver løbende den kultur, som opstår i folkeskolerne med præstationer og kulturen herom. Dette er i fokus og skaber en mistro ved nogle unge mennesker. Dette kommer til udtryk ved, at de unge mennesker, får det fysisk og mentalt dårligt. Magten viser sig, som en markant faktor, da det er lærer, som har magten til at bedømme, men også magt til og ansvaret for, at de unge mennesker har det godt og er i trivsel, som informanterne påpeger. Ifølge informant C er det formentligt ikke af ond vilje, men der sker noget med lærerne og skolerne, når eleverne, når det punkt i deres folkeskole, hvor de skal eksamineres og bedømmes. Denne faktor påvirker de unge og som informanten siger. Så kan det blive en ond spiral.

Jeg tænker, at nogle gange. Så bliver det også sådan en ond spiral. Nogle gange oplever jeg, at man i folkeskolen har været rigtigt god til at rumme og forstå, hvis der er har været vanskeligheder i indskolingen og mellemtrinnet " Informant C

Og dernæst fortsætter informanten med følgende:

Så rammer de udskolingen. Så sker der noget, også i mindsettet hos lærende omkring præstation og om karakterer. De skal ende ud med et produkt og der bliver nogle andre krav til selvstændighed og til præstationer i det hele taget. Der er noget andet, som man bliver målt og vejlet på end tidligere. Derfor ser vi også nogle gange, at nogle børn, som vi godt har, vist har haft brug for noget særligt, som i den grad falder igennem, når vi når udskolingen fordi, at det her clasher"

Informant C.

Dette vil jeg se nærmere på igennem Goffmans teori med selvet i interaktion. Dette interaktionistiske perspektiv bruges til at analysere statens møde med borgeren. Analysestrategien anvendes til at vise, at menneskers handlinger skabes i interaktionen med andre mennesker. Interaktionen foregår i en konkret situation, i en bestemt organisatorisk ramme. Dette kan være i en skole, socialforvaltning eller på en arbejdsplads og med deltagelse af andre aktører. I dette tilfælde er det unge menneskes møde med deres lærer samt den organisatoriske ramme er repræsenteret anses, som den danske folkeskole. (Mikk-Meyer & Villadsen. S. 43) Når man fortolker menneskers handlinger, i dette tilfælde fortolker jeg på informanternes udsagn om folkeskolen og det pres, som informanterne mener, at udskolingslærer er med til at skabe for de unge mennesker. Informanterne tolker på deres egne observationer og de informationer, som de har opnået i deres arbejde med de unge. Så er det ifølge Goffman vigtigt at tage højde for alle disse faktorer. Den radikale udlægning er, at disse

forhold – dvs. Konkrete situationelle og institutionelle forhold, samt de øvrige deltagende aktørers handlinger. Det kan være vi som forskere, studerende eller socialarbejdere fortolker. (Mikk-Meyer & Villadsen. S.43-44). I sociologien er det særligt chicao-skolen, som fik begrebet om interaktion på den sociologiske dagsorden. Chicao-skolen er skabt af den amerikanske pragmatisme. Det vil sige den filosofiske skole, som fokuserer på praksis og de praktiske virkninger af en idé, teori, metode eller hypotese. Det mest centrale indenfor denne forståelse er, at det i denne filosofiske skole, er således et fokus på de konkrete konsekvenser, som stammer fra praksis og handlinger afledt af forskellige idéer og teorier. Det er dermed praksis og konkrete handlinger, som der er i fokus for den symbolske interaktion. Den symbolske interaktionisme, omhandler relationen mellem individ og samfund. Selvet bliver i denne tradition betragtet, som et produkt af en sociale proces. (Ibid) Dette perspektiv fokuserer på de konkrete detaljer i mødet mellem mennesker og undersøger, hvordan forskellige symboler trækkes ind i interaktionen, så den får både retning og mening. Den symbolske interaktion interesserer sig i bund og grund ikke sænderligt for, hvad der er ”virkelighed” det handler mere, hvordan de forskellige aktører oplever hændelser og handlinger ud fra deres egen forståelse. Dette vil sige, at hvis mennesker definerer situationer som virkelige, er de virkelige, hvad angår deres konsekvenser for modtageren. Udgangspunktet er således, at hvad der er virkeligt for aktørerne, får virkelige konsekvenser både for disse aktører, for deres interaktion, for deres identitetsdannelse osv. (Mikk-Meyer & Villadsen. S.44-45). Informant C har igennem mit interview beskrevet det, som hun opfatter, som virkeligheden i henhold til problematikkerne omkring det øgede pres, som er på unge mennesker. Hun opfatter, at lærerne i udskolingen er med til at skabe presset, og at der sker en forandring i hele den måde, som interaktionen mellem lærer og elever formes. Der bliver mindre plads, forståelse og rummelighed til den forskellighed, som der burde være i den almene folkeskole, og hun mener, at disse lærer bidrager til dette pres. Dette er hendes udlæg og forståelse af sagen, dermed hendes virkelighed. Hun beskriver blandet andet, at udskolingslærerne har været med til at øge presset. Formentligt ubevidst, men ved at videreformidle og sætte ord på uddannelsesvalg og karakterræs.

(..)" Det oplever jeg egentligt lidt, at det er også en udskolingens lærerne, som har været med til at. Jeg tænker ikke af ond vilje, men den der kultur, der er i udskolingen i forhold til at skulle præstere og i forhold til karakter og videreuddannelse" Informant C.

De unge menneskers virkelighed består af en opfattelse af, at de er forkerte fordi, at de oplever, at presset og kravende til dem bliver større. De har måske haft en følelse af, at de har været set og mødt i deres skolegang indtil de er nået udskolingen og dernæst møder en anden tilgang og forståelse af dem. Det er her det ”clacher”, som informant C beskriver det.

9.2. Unge menneskers møde med samfundets magt

"Folkeskolen har så ikke midler eller tid til at gøre noget særligt. Så der er altså også nogle, som bliver forsømt, nogle gange oplever vi, at nogle børn ikke har været i skole i et år. Så lige pludselig så er det nogle, som der tænker, at det er der også nogle, som der skal vide. Der er nogle helt klare regler om, at man efter et bestemt antal dages fravær. Så skal man underrette kommunen, familiegrupper og at man lave indsigelser. Det bliver ikke fulgt i hvert fald ikke på alle skoler"

Informant D.

Informant D har flere gange oplevet, at unge mennesker i mistrivsel, som af denne årsag ikke kommer i skole fordi, at skolerne ikke varetager deres rolle, og man dermed ikke kan foretage det sociale arbejde for at hjælpe dem ud af deres mistrivsel. De bliver simpelthen "glemt" og får ikke den hjælp, som de burde få og har brug for. Denne interessante problematik vil jeg nu se nærmere på.

Goffmans magtteorier handler om magt og styring i velfærdsstaten institutioner. Goffman som magtteoretiker er ikke en magtteori, som ofte i sociologien kædet sammen med en overordnet statsteori, men i stedet skal det forstås, som en betegnelse for en række begreber, der er særligt velegnede til at indfange kampe om status, anerkendelse og ressourcer. . (Mikk-Meyer & Villadsen. S. 52) Goffmans magtteori handler om at definere begreber som situation, ramme, social orden, intentionalitet og strategi. Med situation, ramme og social orden henledes opmærksomheden på de strukturerede og ofte begrænsede forhold, som mennesker er underlagt i deres møde med hinanden. Intentionalitet og strategi henleder, vores opmærksomhed på menneskets evne til at handle strategisk og intentionelt i en række situationer. (Ibid). Goffman lancerede blandt andet begrebet ”presentation of self” som tydeliggøre en række selv’er, som man kan trække på i forskellige sociale sammenhæng. Goffman påpeger, at det ikke er en indre kraft hos individer, som spiller ind på, om man argere kynisk, overlegent eller underlegent uagtet, hvilken rollefordeling, som individerne står i, i en magtfordeling i en statslig eller kommunalsammenhæng. Disse roller skal i stedet tolkes, som reguleret ud fra deres omgivelser i sammenspil med de øvrige deltagende aktører,

de fysiske rammer og den konkrete situation. En række ritualer har til formål at genbekræfte samfundets moralske værdier, som skal forstås, som et eksempel på en række naturlige magtrelationer. Såsom relationen mellem socialarbejder og klient, læge og patient, lærer og elev osv. Hvor individet, som repræsenterer deres profession vil være den overlegne og det individ, som søger en hjælp eller læring, vil være den naturligt underlegne. (Mikk-Meyer & Villadsen. S.53-55) I de danske folkeskoler har vi naturligvis en magtfordeling, som kommer fra et politisksted, hvor regler og love er klarlagt, som folkeskolerne skal følge. I folkeskolerne har vi en magtfordeling, som starter ved skoleinspektøren, som man vil antage har det overordnede ansvar for og ”magt” over de øvrige ansatte. Jeg præsenterer min forforståelse, som er, at det er inspektørens ansvar, at vedkommendes ansatte varetager deres roller i institutionen. Dernæst har vi eleverne samt disses forældre. Læreren har det grundlæggende ansvar overfor de unge mennesker, som de har i deres varetægt, men tager de det ansvar? Informant D fortæller som følger;

"Jeg havde en pige(..). Hun gik på en skole, hvor hun ikke rigtigt var i trivsel(..). Så finder man ud af at nødløsningen kan være, at så får hun lige niende klasse på efterskole. Det gik galt. Der var hun ikke ret længe også kom hun hjem. Så skulle hun jo så i princippet tilbage til distriktsskolen, men det ville hun ikke. Så kommer hun på en anden skole, hvor hun ikke møder op. Skolen gør ikke noget. Så et halvt år senere finder jeg ud af, at der er forresten også den her pige, som ikke kommer i skole. Der er jo undervisningspligt i Danmark, og undervisningspligten er jo som udgangspunkt forældrenes, men i det øjeblik forældrene melder et barn i skole. Så er det skolens opgave at sikre undervisning” Informant D.

Goffman beskriver et begreb, som han kalder misrepræsentantbegrebet, hvor magtfordeling ofte følger samfundets autoritetsstrukturer på trods af en kontinuerlig forhandling i den lokale, situationelle orden. I en situation, hvor en deltager bryder med den forventede optræden indenfor den sociale orden i magtfordelingsrelationen. Vil man kunne bruge begrebet ”*wrong face*”. Begrebet er ganske vist udformet til at beskrive, når et individ bryder med den ”*linje*”, som er fremlagt til vedkommende i given situation. Jeg vil dog fortsat benytte dette i mit eksempel. Med begrebet ”*linje*” menes mønstre, som i den verbale og nonverbale kommunikation, som deltagerene i en interaktion anvender for at få sit syn på situationen. ”*Wrong face*” fokuserer altså på omgivelserne for menneskelige handlinger. Altså det forhold, som mennesker befinder os i, i den sociale orden, som skabes og genskabes af de involverede parter. (Ibid S.53-55) Normalt vil man beskrive denne type

magtfordeling, som yderst magtfuld. Det gør man fordi, at hvis man er i den, som en interageret aktør ofte vil forsøge at opretholde den sociale orden. Så hverken vi eller vores med- deltagere kommer i "wrong face". altså er form for "bad standing" i den sociale orden. (Ibid). Det betyder altså, at vi mennesker har et meget stærkt behov for at opretholde den opførsel og sociale orden, som vi mener er den, korrekte i forhold til samfundet normer og værdier, da det er så tydeligt indlejret i os. (Ibid) Min informant har en klar forventning om, at skolerne varetager det ansvar, som de har overfor de unge mennesker, da det er deres opgave ifølge lovgivning og ikke mindst den sociale orden, at de skal tage sig af de unge mennesker, som de har ansvaret for og hjælpe dem på vej, og da som minimum videreformidle, hvis de har unge mennesker, som ikke kommer i skole i en længere periode. Hun tilføjer, som følger til det ovenstående citat.

"Det er et godt eksempel på en pige, som er i voldsom mistrivsel og nogle voksne, som fuldstændig har sluppet tøjlerne. Så det går mange vejene. I de der formative år. Der har man bare brug for hjælp fra voksne". Informant D.

Og fortsætter;

"Nogle skoler er fantastiske, hvis hun havde gået på sådan en skole. Så havde der været en lærer hjemme hos hende med jævne mellemrum. Det gjorde den her skole ikke. De gjorde intet. Så var hun indskrevet der, og fik ikke noget som helst hjælp". Informant D.

Dette er et eksempel på et system, som ikke formår at hjælpe et ungt menneske i psykisk mistrivsel. Informant D tilføjer endnu et eksempel fra sin praksis, som skolepsykolog.

"Der er nogle skoler, som er mere slatne end andre. Jeg har et eksempel på en dreng, hvor forældrene selv havde søgt PPR i behandler teamet. Fordi at han var begyndt at udvikle angst. Der gik han i behandling, og så i forbindelse med behandling. Så siger forældrene så, at han ikke har været i skole de sidste år. "Så sagde vi at nå, men så har vi vel en PPR- sag på ham fordi, at så burde han været indstillet til os i PPR. Hvortil moren sagde, at det troede hun bestemt ikke, at han var. Da skolen ikke havde gjort noget, som helst. Det er så den samme skole, som tidligere nævnt. En anden skole ville have gjort noget for reglerne er sådan, at så skal der oprettes en socialsag, hvis man ikke kommer i skole indenfor en givende periode" Informant D.

Samfundet er bygget så ledes op, at vi alle har en form for ansvar både i en sociale orden og i den lovgivende orden. Skolernes ansvar er blandt andet at sikre elevernes trivsel og indlæring. I disse tilfælde varetages ingen af disse ansvarspunkter. Informanten er tydeligt påvirket af, at den konkrete skole ikke varetager deres samfundsmæssige opgave, det er dem, som har magten til at hjælpe. Her ses et eksempel på en offentlig institution, som er i "*wrong face*", da det ikke varetager den position, som forventes af dem og en socialarbejder, som forsøger at opretholde de normer, som hun mener er de korrekte. Magtfordelinger er altså således, at skolerne og deres ansatte, som er den højst stående magt i dette analyseafsnit, står overfor nogle elever, som i den grad er dem underlegne i samfundets normative orden. Man kan jo spørge sig selv, hvordan de nævnte unges forældre forholder sig til dette eksempel, men det er uvist. Med dette in mente vil jeg lede videre til den sidste del af analysen, som netop omhandler forældre i en magtrelation.

Forældrenes magt

Magten mellem barn og forældre er en svær størrelse, at arbejde med. Som tideligerer nævnt, så påpeger Goffman, at der er naturlige magtpositioner og ikke mindst relationer i samfundet. Han beskriver det primært i forhold til studerende og underviser, socialarbejder og klient med mere, men en naturlig magt, vil jeg også argumentere for kan være mellem barn og forældre. (. (Mikk-Meyer & Villadsen. S. 53-55) Forældre har ansvaret og magten til at bestemme over deres barn til, barnet er 18 år. Det vil altså sige, at de unge mennesker er deres forældre underlegne til de selv er voksne . Nedenfor vil jeg se nærmere på forskellige eksempler fra mine interviews, hvor vi ser nogle særlige tilfælde af denne magt mellem det unge menneske og dets forældre. Informant A og D fortæller, at der er sket en helt ny udvikling i forældrenes rolle i deres børns trivsel, samt en ny udvikling indenfor diagnose-området. Forældrene ønsker i langt højere grad at få undersøgt deres børns psykiske velbefindende i form af testning indenfor diagnose- området. Informant A påpeger, at der er meget snak om, at forældre nu om dage, gerne vil have deres børn udredt i psykiatrien, og at det nu ikke længere kun er skolerne, som der kontakter skolepsykologerne med henblik på hjælp til de enkelte unge mennesker, men også deres forældre.

"Det er både forældre og lærer, der gerne vil have børnene i psykiatrien. De vil vide om det kan være forklaringen på børnenes udfordringer" Informant A.

Informant C præsenterer en dybere forklaring, som lyder som følger;

" Så er det også det, at forældrene begynder at efterspørge udredninger. Nu har jeg været her i mange år, og hvis man tidligere præsenterede forældrene for, at det kunne være muligt med en psykiatrisk udredning. Det skulle forældre tænke meget over det, og de skulle lige synke spytet. Nu kommer forældre og siger " vi skal have en psykiatrisk udredning vores barn har ADHD(...) Jeg tror, at det først er i den senere tid, hvor forældre er blevet opmærksom på, at der også er nogle uddannelser, som barnet ikke kan få, hvis det får en psykiatrisk diagnose. Altså så er der bare lukket. Så kan de ikke komme ind til militæret eller blive politimand eller sådan noget. Det er der mange af de der vilde kutter der gerne vil" Informant D.

Goffman beskriver, som tidligere nævnt, at vi som individer ikke ønsker, at nogle omkring os eller, at vi selv skal befinde os i den tilstand, som han kalder "wrong face". Altså en tilstand, hvor man falder udenfor normen og bryder med det mønster, som den sociale orden har oprettet og ønsker, at forblive opretholdt. (Mikk-Meyer & Villadsen. S.53-55) Måske er det derfor, at forældrene i dag ønsker, at få deres børn undersøgt, når de falder udenfor normer. Kunne det tænkes, at man søger efter forklaringer, som kan retfærdiggøre grunden til at ens børn falder udenfor den normative orden? Problematikkerne ses dog blandt andet ved, at forældrene ikke har været klar over, at deres børn allerede, som ganske unge vil blive frataget mange muligheder, blandet andet indenfor uddannelsesområdet, hvis de bliver tildelt en diagnose. Informant D beskriver de moderne forældre, som værende mere "pylret" om deres børn. Vi har netop været inde på den naturlige magtfordeling, som der vil være mellem barn og voksen i en forældreskabsrelation, men hvad sker der så, når der opleves et manglende ansvar fra forældre. Informant D påpeger, at forældre i dag ikke ønsker konflikter. Informanten påtænker, at man som forældre måske er blevet mere "sart".

"Jeg tænker også, at der er en eller anden grad af forældre struktur eller et eller andet i forhold til, hvordan man møder sit barn. Jeg snakkede en gang med en dreng, som jeg havde haft. Han havde måske et helt skoleårs fravær og han var kommet i skole igen. Så spurgte jeg ham om, hvorfor kommer du egentligt i skole nu? Hvortil han siger "jamen det er fordi, at mor siger, at jeg skal". Så tænker jeg, at det har hun så ikke sagt tidligere. Så det er også noget med at have almindelige pligter. "Lille skat måske skal du også lige blive hjemme en dag til". Altså måske er man blevet mere pyllervåren "

Informant D.

Goffman arbejder, som beskrevet med forskellige begreber indenfor hans magtteori, som følgende begreber indgår i situation, ramme og social orden, hvor der henledes opmærksomheden på de strukturerede og ofte begrænsede forhold, som mennesker er underlagt i deres møde med hinanden. Intentionalitet og strategi henleder vores opmærksomhed på menneskets evne til at handle strategisk og intentionelt i en række situationer. (Mikk-Meyer & Villadsen. S.52). Vi har altså med nogle moderne forældre at gøre, som ønsker, at deres børn skal have det godt, men glemmer måske, at det faktisk er dem, som har ansvaret for, at deres børn kan blive til gode samfundsmæssige borger, som kan være en del af forskellige situationer, rammer og være en del af den sociale orden uden, at det pr. automatisk skal skånes for omverdenen og de rammer, som samfundet har stillet op omkring dem. Den magt, som lægger i forældreskabet, er naturligvis en faktor, som spiller ind på de unge menneskers forståelse af magtforholdene i samfundet. Magten i denne relations form er en svær størrelsen, men bestemt også interessant.

Konklusion

Formålet for nærværende projekt var at undersøge, hvad der lægger til grund for denne stigning af unge, som er i psykisk mistrivsel, hvor dette er kommet til udtryk, som en del af det, som vi anser, som den nye udsathed. Min konklusion kommer til at have to forskellige i temaer, som er den *Nye udsathed* og *Sociale medier*. Jeg kan konkludere, at alle mine informanter har haft lyst til og mulighed for at berette om deres erfaringer fra deres praksis. De har alle sammen været meget opmærksomme på, at der er en stigning af helt ”almindelig” unge mennesker, som oplever en udsathed i dette samfund. Jeg kan konkludere, at de unge mennesker er mere presset end hidtil. Mine informanter haft forskellige holdninger og ikke mindste erfaringer omkring dette område. Jeg gik selv ind til projektet med min egen forforståelse omkring, hvad jeg havde af tro og

forventninger om, hvad jeg skulle finde frem til i mit projekt, men jeg blev overrasket. Jeg kan derfor konkludere, at de forestillinger, som jeg havde omkring, hvilke empirisk fund, som jeg ville ende op med, ikke stemmer helt overens med den viden, og udsagn, som jeg er blevet præsenteret for. Jeg havde en forestilling om, at mit projekt særligt ville komme til at handle om unge menneskers adfærd på de sociale medier, her tænker jeg på den udskamning og mobning, som jeg i forvejen kendte til. Den eksisterer fortsat og er også blevet nævnt i mine interviews, men det er været mange andre faktorer, som jeg blevet fremlagt, som værende de bærende faktorer i de sociale mediers betydning for de unge mennesker trivsel i dag. Jeg kan konkludere, at de social mediers påvirkning de unge mennesker negativt i flere tilfælde. Det ses blandet andet i henhold til mine interviews ved, at de beskriver, at det nærmere har vidst sig at handle om den tydelig eksponering af sygdomme og diagnoser, som de unge mennesker i den grad bliver præsenteret for. Det var et fænomen, som jeg kendte til, men det var ikke et fænomen, som jeg havde tiltænkt, havde så stærk påvirkning på det helt unge mennesker. Så de ligefrem ønskede udredning på den baggrund, og til tider selv beskriver sig selv med diagnoser, som de ikke er diagnosticeret med. Mine analytiske fund peger på, at skolepsykologerne oplever en bred vifte af problematikker, som de skal tage hensyn til. De har mange forskellige opgaver og mange forskellige unge menneskers problematikker, som de skal være med til at løse. De arbejder ofte tværprofessionelt i teams ved PPR, hvor de unge mennesker og nogle gange også deres familier bliver hjulpet. Det kan konkluderes, at det er tydeligt igennem hele projektet, at der ikke findes en entydig grund til at unge mennesker oplever et stigende pres og er i en stigende mistrivsel. Her kan der nemlig konkluderes af der er mange forskellige grunde, men en fælles markør er, at presset kan spores tilbage til en samfundsmæssig problematik, som stammer fra nogle af de mange krav og regler, som er opstillet for unge mennesker i dag. For at gøre de unge mennesker til de bedst mulige samfundsborgere. Jeg kan også konkludere i min samtale med UU-vejlederen, at samfundet har stillet utroligt mange forskellige muligheder til rådighed for de unge mennesker, som er i mistrivsel. Det kan også konkluderes, at hun ikke blot rådgiver de unge ud fra deres interesser. Hun bruger ofte mange resurser på at finde de rette tilbud til den enkelte unge. En ting, som der har undret mig, er det faktum, at hverken skolepsykologerne eller UU-vejleder har en til en samtaler med de unge mennesker. Det er kun i få og særlige tilfælde, at man gør det. En anden vigtig observation, som jeg har gjort, mig er forældrenes særlige rolle i hele denne problematik. Jeg kan nemlig konkludere ud fra mine empiriske fund, at forældre i dag er en langt større faktor både i det pres, som de unge oplever, men også når det handler om, at få deres børn udredt. Forældrene kontakter både

skolepsykologerne og UU-vejleder med spørgsmål, som er spørgsmål omkring, bekymringer for om de unge kan "overkomme" forskellige ting. F.eks. når det handler om uddannelsesvalg. Så kontakter forældre gerne UU-vejlederne. Der ses en stigende grad af forældre, som ønsker at få udredt deres børn. Som jeg også har været inde på tidligere, så beskriver informant D, at forældre måske er blevet mere "sarte" omkring deres børn. De oplever, at deres børn har udfordringer, også synes de, at børnene skal tjekkes. Så må der pr. automatik være noget, som ikke er helt som det skal være. Det synes jeg er en yderst interessant udvikling i samfundet. Det kan konkluderes, at det stemmer overens med de seneste mange års fokus på præstationssamfundet og diagnosesamfundet. Nu er det forældrene, som har fokus på, at deres børn, har svært ved at følge med eller på andet vis oplever, at de har det svært. Derfor ønsker forældrene at få deres børn testet. Jeg vil til sidst konkludere, at børn og unge mennesker, altid vil have behov for at føle sig anerkendt og forstået for at kunne være en del af samfundet. Det er yderst vigtigt, at vi ikke kun har præstationer, karakter, testning og fremtidsplaner med mere for øje. Det er yderst vigtigt, at folkeskoler varetager deres opgaver, når det handler om de unge menneskers trivsel. Trivsel er alt afgørende for gode fremtidsmuligheder og et godt og trygt ungdomsliv.

Diskussion og refleksion

Det har været yderst interessant at dykke ned i dette emne, og jeg har opnået en del ny viden. Jeg har flere gange siddet i mine interviews og tænkt, hvordan kan dette overhovedet lade sig gøre? Hvordan kan det lade sig gøre, at der er børn, som kan være hjemme fra skole i både et halvt og et helt år uden, at der er nogle som har reageret på det? Det er for mig svært at sætte sig ind i. En anden ting, som er kommet bag på mig, er forældrenes rolle i de unge menneskers liv. De sidste mange år har der både fra politisk side med nye skolereformer og nye tiltag været utroligt meget fokus på, at det er vigtigt at børn og unge er en del et socialt fællesskab. Alligevel fortæller informant D, at hun har oplevet, at der er børn, hvor forældre giver dem lov til at leve store dele af deres liv på internettet endda om natten, hvor de burde sove. Min empiri har givet mig en følelse af, at det er svært at sætte ind og afhjælpe denne nye udsathed, som sniger sig i det danske samfund og ikke mindst i skolerne. Det sociale arbejder består på mange bårder i at afhjælpe sociale problemer. De unge mennesker oplever sociale problemer i form af denne stigende mistrivsel. Disse sociale problemer kommer til udtryk, via skoleværing, generelt ubehag i forbindelse med skole eller andre

”naturlige” gøremål, som pludselig bliver svære at overskue. Min indsamlede empiri viser mig, at det er noget, som mine informanter er meget opmærksomme på i deres arbejde, men de giver også tydeligt udtryk for, at det er en svær størrelse at arbejde med. Jeg har reflekteret meget over, hvordan man kan afhjælpe disse problemer og hvordan denne problemstilling ser ud i fremtiden. Empirien viser mig, at der findes mange muligheder for de unge fra 8-9 klasse samt, når de bliver ældre, men det er meget begrænset, hvad der findes af hjælpemidler, når vi har med de lidt yngre elever at gøre. Det er også en af årsagerne til, at det undrer mig, at skolepsykologerne sjældent har en til en samtaler med børn og unge. Jeg havde en forforståelse af, at det netop var dem, som børnene kunne komme til, hvis de havde det svært. Særligt hvis det er svært at sige det til deres nærmeste eller f.eks. deres lærer. Jeg havde tænkt det, som en form for frirum, hvor de unge mennesker kunne komme og betro sig. Det viser sig, at de unge mennesker skal henvises til en skolepsykolog og at de samtaler, ofte både er med forældre og andre professionelle fra PPR- teamet. Jeg vil mene, at det kan diskuteres om dette er det rette forum, for at få et barn til at åbne op om eventuelle problemstillinger og udfordringer.

Bilag 1. Litteratursøgningsstrategi.

Figur 1. Litteraturreview.

Database:	Søgeord	Tema	Outcome / resultat	
1.Google	Børn i psykisk mistrivsel	En beskrivelse af hvordan, vi i Danmark anser den psykiske mistrivsel og konsekvenserne heraf.	Resultat 1. https://sbst.dk/boern/forebyggelse-og-tidlig-indsats/maalgrupper/boern-i-psykisk-mistrivsel	
Ufm.dk	Udsathed	Kortlægning af et syn på udsathed blandt børn og unge.	Resultatet 5. https://ufm.dk/publikationer/2023/filer/kortlaegning-af-forskning-i-udsathed-blandt-born-og-unge.pdf	

Google	Sociale mediers påvirkning på unge mennesker.	En viden om brugen af sociale medier og i hvilket omfang de bliver brugt	7. resultat: https://www.itucation.dk/sociale-medier/#	
Google Scholar -	sociale medier mobning	Et dansk studie om børn og unge på sociale medier.	Resultat 5. https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/Grundmodul%201%20tema%203%20kernetekst_0.pdf	
Aarhus universitet s hjemmeside.	Metodeguiden	Hjemmeside er benyttet til at klarlægge følgende metoder: <i>Interviewguide</i> <i>Semistruktureret interview</i> <i>Transskribering af interviews</i>	https://metodeguiden.au.dk/interviewguide https://metodeguiden.au.dk/semistruktureret-interview https://metodeguiden.au.dk/transskribering-af-interviews	

Figur 2. Velkendt litteratur i bogform samt tidsskrifter.

Titel: 1.Forskningsmetode i socialt arbejde 2.Metoder i statskundskab 3. Kvalitativ analyse – syv traditioner 4. Ny udsathed i ungdomslivet – 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge. 5.Præstationssamfundet af Anders Petersen. 6.Interview – Det kvalitative forskningsinterview som håndværk 7. The Struggle for Recognition. The moral Grammar of social conflicts- Af Axel Honneth.	Outcome: Hvad belyser denne litteratur? 1. Metode anvendelse til problemformulering, litteraturgennemgang, metoder, bearbejdelse af indsamlet empiri mm. 2. Det videnskabsteoretiske udgangspunkt i forhold til epistemologi og ontologi 3. Gennemgående litteraturgennemgang og beskrivelse af Hermeneutikken i teori og metode samt fortolkning, og forforståelse. 4. Gennemgribende beskrivelse af, hvad man i forskningen anser, som grunde til den stigende psykiske mistrivsel blandt børn og unge med et udgangspunkt i den nye
--	---

8.En enklere metode – vejledning i samfundsvidenskabelige forskningsmetode. 9.Magtens former – sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren.	udsathed, som beskriver samfundets mange forandringer og de sociale mediers påvirkning på unges menneskers liv og fremtid af Jette Kofoed samt en præstationssamfundets påvirkning på de unge mennesker liv. 5. Her dannes et større indblik i, hvad der kan være med til at skabe den stigende mistrivsel blandt børn og unge i et samfund, hvor det hele tiden handler om skulle præstere og være den bedst mulige udgave af sig selv. 6. Bogen er benyttet til at skabe en viden om, hvordan jeg har kunne arbejde med min indsamlede empiri og har dermed været udgangspunktet for udvælgelsesprocessen af min egen empiri og dermed klargjort empirien til analysen. 7. Teoretisk punkt i min analyse, hvor jeg arbejder med anerkendelse. Honneth sonderer mellem forskellige begreber, som er med til at klarlægge vigtigheden af anerkendelse i ungdomslivet. Honneth mener at individet er afhængigt af anerkendelse for at kunne tillægge sig selv en værdi. Det er derfor vigtigt, at unge
--	---

	mennesker oplever følelsen af at være anerkendt og ”mødt” i deres liv. 8. Benyttet til at udvælge videnskabelige metoder, og præsterer forskellige retninger at gå alt efter, hvad man ønsker at forske i og hvilken data, man ønsker at indsamle. Jeg har valgt kvalitativ metode, og mit valg tages ud fra, hvad jeg har ønsker at undersøge. Bogen er brugt til at understøtte dette valg. 9. Magtteori af Goffman. Goffmans teori omhandler blandt andet om selvet i interaktion. Dette interaktionitiske perspektiv bruges til at analysere statens møde med borgeren. I dette tilfælde socialarbejderen i form af skolepsykologer og en Uuv-vejleders møde med unge mennesker i mistrivsel. Analysestrategien anvendes til at vise, at menneskers handlinger skabes i interaktionen med andre mennesker. Interaktionen foregår i en konkret situation, i en bestemt organisatorisk ramme mm.
--	---

Bilag 2.

Interviewguide 1. Interview med Skolepsykolog.

Jeg starter med at præsentere mig selv og beskrive, hvad jeg gerne vil undersøge og hvordan.

Formål med interview. Jeg ønsker et indblik i hvordan, der bliver arbejdet med børn i Psykisk mistrivsel, som resultat af præstationssamfundet og hvordan det hænger sammen med det nye syn på udsathed. Er det en af de opgaver, som skolepsykologen påtager sig og ses der en stigning af børn med denne slags mistrivsel.

Forskningsspørgsmål 1. Introduktion.

1. Vil du starte med at fortælle hvem du er, hvilken profession du kommer fra og hvor mange års erfaring du har?
2. Hvilken målgruppe arbejder du med til dagligt?
3. Hvordan foregår det rent praktisk, når et barn henvises til dig?

Forskningsspørgsmål 2. Hvordan er skolepsykologens arbejde med børn i psykisk mistrivsel og hvilke børn er i psykisk mistrivsel?

4. Jeg er bevidst om, at synet på udsathed har ændret sig over tid, da man er blevet mere opmærksom på, at udsathed kan ramme os alle. Hvordan forstår du i din profession begreber, som udsathed og Psykisk mistrivsel?
5. Hvordan arbejder du med unge mennesker i Psykisk mistrivsel? Og hvilke tegn viser dig, at der er tale om et barn psykisk mistrivsel?
6. Oplever du, at I møder flere ”almindelige” børn, som begynder at vise tegn på mistrivsel? Her mener jeg børn, som ikke i forvejen har diagnoser eller andre udfordringer.

Forskningsspørgsmål 3. Hvordan påvirker præstationssamfundet skoleelever i folkeskolen, og hvad din erfaring om børnenes egen forståelse af grundlaget for deres mistrivsel, og hvordan bliver denne mistrivsel synlig?

7. Oplever du, at de unge mennesker selv sætter ord på presset fra præstationssamfundet og kravene om at skulle præstere i de forskellige arenaer, som de befinder sig?
8. De senere år har begrebet skoleværing vundet sit indpas i forklaringen på, at nogle børn er kede af at gå i skole. De føler sig måske syge eller lignende. Er det noget, som du har oplevet og hvordan arbejder du med disse børn og unge mennesker?
9. Det er blevet mere belyst i forskningen, at børn og unge også kan få stress. Har du oplevet unge mennesker, som er gået ned med stress i din tid som skolepsykolog?
10. Oplever du børn med social angst eller generelt angst, hvis ja. Er du så bevidst om, hvad der er skyld at disse børn er kommet i denne tilstand?

Afrunding. Har du nogle sidste kommentarer eller oplysninger?

Interviewguide 2. Interview med UU-Vejleder.

Forskningsspørgsmål 1. Introduktion.

1. Vil du starte med at fortælle hvem du er, hvilken profession du kommer fra og hvor meget erfaring du har?

2. Hvilken målgruppe arbejder du med til dagligt?
3. Har du personlige samtaler med de unge mennesker, og hvad taler I om til disse samtaler?

Forskningsspørgsmål 2. Forskningen tyder på, at mange unge mennesker synes, at det svært at skulle vælge uddannelse og er bange ikke at kunne opfylde kravene hertil.

4. Er du med til at vurdere om et ungt menneske erklæres uddannelsesparat? Hvad oplever du, at disse unge mennesker kan have af udfordringer, når/ hvis de ikke erklæres uddannelsesparat?
5. Oplever du, at de unge mennesker føler sig presset eller ligefrem stresset, når de skal vælge uddannelse?
6. Oplever du i din profession at flere ”almindelige” børn – børn uden anden form for udfordringer føler sig mere presset over uddannelsesvalg end hidtil?
7. Oplever du i din profession, at præstationssamfundet har vundet sit indpas i folkeskolen? Og evt hvordan du oplever det?

Forskningsspørgsmål 3. Hvilken betydning har præstationssamfundet for de unges valg af uddannelse?

8. Hvordan påvirker præstationssamfundet skoleelever i folkeskolen, og hvad din erfaring med børnenes egen forståelse af det pres, som de oplever fra samfundet?
9. Begrebet skoleværing har vundet sig indpas i samfundet. Oplever du unge mennesker, som lider af skoleværing og har du evt nogle eksempler på, at hvilken betydning det har for det unge menneskes trivsel?
10. Angst er blevet en meget udbredt lidelse blandt unge mennesker. Har du erfaring med unge mennesker, som lider har angst? Det kan både være social angst og generel angst?

Interviewguide 3. Interview med skolepsykolog.

Forskningsspørgsmål 1. Introduktion.

1. Vil du starte med at fortælle hvem du er, hvilken profession du kommer fra og hvor meget og hvilken erfaring du har?
2. Hvilken målgruppe arbejder du med til dagligt?
3. Hvad kan være grunden til at unge mennesker i dag har brug for en skolepsykolog, hvilke problematikker oplever de unge, som gør at de kan have brug for en skolepsykolog.

Forskningsspørgsmål 2. Hvordan er skolepsykologens arbejde med børn i psykisk mistrivsel i henhold til det, som vi kalder den nye udsathed? Og mener du at de sociale medier kan spille ind på denne udvikling.

4. Jeg er bevidst om, at synet på udsathed har ændret sig over tid, da man er blevet mere opmærksom på, at udsathed kan ramme os alle. Hvordan forstår du i din profession begreber, som udsathed og psykisk mistrivsel?
5. Hvordan arbejder du med unge mennesker i psykisk mistrivsel? Og hvilke tegn viser dig, at der er tale om et barn psykisk mistrivsel?

6. Oplever du, at I møder flere ”almindelige” børn, som begynder at vise tegn på mistrivsel? Her mener jeg børn, som ikke i forvejen har diagnoser eller andre udfordringer.
7. Oplever du, at unge mennesker italesætter, at de kan være påvirket eller kede af ting som foregår på de sociale medier, hvilke kan have indflydelse på deres generelle trivsel?
8. Det er efterhånden blevet alment kendt, at der foregår ting på sociale medier, som påvirker unge mennesker negativt. Findes der materiale til fagpersoner, som kan være med til at give både de fagprofessionelle og de unge mennesker en bedre forståelse for fænomenet?

Forskningsspørgsmål 3. Hvordan påvirker præstationssamfundet skoleelever i folkeskolen, og hvad er din erfaring om børnenes egen forståelse af grundlaget for deres mistrivsel, og hvordan bliver denne mistrivsel synlig?

9. Oplever du, at de unge mennesker selv sætter ord på presset fra præstationssamfundet og kravene om at skulle præstere i de forskellige arenaer, som de befinder sig?
10. De senere år har begrebet skoleværing vundet sit indpas i forklaringen på, at nogle børn er kede af at gå i skole. De føler sig måske syge eller lignende. Er det noget, som du har oplevet og hvordan arbejder du med disse børn og unge mennesker?

11. Oplever du, at unge mennesker kan blive syge med f.eks. angst, social angst osv, som resultat af et samfund, hvor præstationskultur og sociale medier spiller en stor rolle?

Interviewguide 4. skolepsykolog.

Forskningsspørgsmål 1. Introduktion.

1. Vil du starte med at fortælle hvem du er, hvilken profession du kommer fra og hvor meget og hvilken erfaring du har?
2. Hvilken målgruppe arbejder du med til dagligt?
3. Hvad kan være grunden til at unge mennesker i dag har brug for en skolepsykolog, hvilke problematikker oplever de unge, som gør at de kan have brug for en skolepsykolog.

Forskningsspørgsmål 2. Hvordan er skolepsykologens arbejde med børn i psykisk mistrivsel i henhold til det, som vi kalder den nye udsathed? Og mener du at de sociale medier kan spille ind på denne udvikling.

4. Hvordan forstår du i din profession begreber, som udsathed og mistrivsel?
5. Hvordan arbejder du med unge mennesker i psykisk mistrivsel? Og hvilke tegn viser dig, at der er tale om et barn psykisk mistrivsel?

6. Oplever du, at I møder flere ”almindelige” børn, som begynder at vise tegn på mistrivsel? Her mener jeg børn, som ikke i forvejen har diagnoser eller andre udfordringer.
7. Oplever du, at unge mennesker italesætter, at de kan være påvirket eller kede af ting som foregår på de sociale medier, hvilke kan have indflydelse på deres generelle trivsel?
8. Det er efterhånden blevet alment kendt, at der foregår ting på sociale medier, som påvirker unge mennesker negativt. Findes der materiale til fagpersoner, som kan være med til at give både de fagprofessionelle og de unge mennesker en bedre forståelse for fænomenet?
9. Oplever du, at unge mennesker kan blive syge med f.eks. angst, social angst osv, som resultat af et samfund, hvor præstationskultur og sociale medier spiller en stor rolle?

Forskningsspørgsmål 3. Hvordan påvirker præstationssamfundet skoleelever i folkeskolen, og hvad er din erfaring med børnenes egen forståelse af grundlaget for deres mistrivsel, og hvordan bliver denne mistrivsel synlig?

10. Oplever du, at de unge mennesker selv sætter ord på presset fra præstationssamfundet og kravene om at skulle præstere i de forskellige arenaer, som de befinder sig?
11. De senere år har begrebet skoleværing vundet sit indpas i forklaringen på, at nogle børn er kede af at gå i skole. De føler sig måske syge eller lignende. Er det noget, som du har oplevet og hvordan arbejder du med disse børn og unge mennesker?

Litteraturliste

Bøger:

Andersen, B, L. Hansen, M.K. & Hansen, W, S. (2020) *Det videnskabsteoretiske udgangspunkt. I Metoder i statskundskab*. S. 26- 28. København: Hans Reitzels Forlag.

Frederiksen, M (2018). *Design I: forskningsmetode i socialt arbejde*. Af: Monrad, M & Olesen, S.P. S. 83-102. København: Hans Reitzels forlag.

Gravsen, L. Görlich, A. Katznelson, N & Pless, M. 2019.(A) *11 bud på ny udsathed blandt unge I: Ny udsathed i ungdomslivet 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge*. S. 17-38. København: Hans Reitzels Forlag.

Gravsen, L. Görlich, A. Katznelson, N & Pless, M. 2019.(B) *Alle er potentielt udsatte af Anders Petersen: I Ny udsathed i ungdomslivet 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge*. S. 79-93. København: Hans Reitzels Forlag

Gravsen, L. Görlich, A. Katznelson, N & Pless, M. 2019(C). *In-og eksklusionsprocesser er altid kollektive I: Ny udsathed i ungdomslivet 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge*. S.195-209. København: Hans Reitzels Forlag.

Gravsen, L. Görlich, A. Katznelson, N & Pless, M. 2019(D). *Et helhedsbillede. I: Ny udsathed i ungdomslivet 11 forskere om den stigende mistrivsel blandt unge*. S. 227-238. København: Hans Reitzels Forlag.

Gilje, N.2017. Kap 6. *Hermeneutik – teori og metode: I Kvalitativ analyse syv traditioner*. Red . Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. S.127-152. København: Hans Reitzels Forlag.

Honneth, A. 1995. *The Struggle for Recognition*. The moral Grammar of social conflicts. S. 95-174. Great Britain: Polity Press.

Halkier. B, Harrits. S.G, Møller, AM. Pedersen. S.C. (2020) *Indsamling af interviewdata. I Metoder i statskundskab* af Andersen, B, L. Hansen, M.K. & Hansen, W, S. S.194-197. København: Hans Reitzels Forlag.

Kristansen, S. 2017. Kap 7. *Fortolkning, forforståelse og den hermeneutiske cirkel. I: Hermeneutik – teori og metode: I Kvalitativ analyse syv traditioner*. Red. Järvinen,M. & Mik-Meyer, N. S.153-174. København: Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S & Brinkmann, S. (2015). *Interviewanalysens trin og former. I: Interview (3. udg.)* S. 255-259. Hans Reitzel. København.

Kvale, S & Brinkmann, S. (2015). *Interviewanalyser med fokus på mening. I: Interview.* S. 267-271. Hans Reitzel. København

Larsen, A.K. 2017. *Om samfundsvidenskabelig metode I: En enklere metode vejledning i samfundsvidenskabelig forskningsmetode*. S. 21- 29. København: Akademisk forlag.

Larsen, A.K. 2017. *Om samfundsvidenskabelig forskning I: En enklere metode vejledning i samfundsvidenskabelig forskningsmetode*. S. 16-19. København. Akademisk forlag.

Mikk-Meyer. N. & Villadsen. K. *Goffman: Interaktion og identitetsforhandlinger I: Magtens former – Sociologiske perspektiver på statens møde med borgeren*. S. 43-55.København. Hans Reitzels forlag.

Monrad, M (2018) *Tilvirkning af data. I: Forskningsmetode i socialt arbejde*. Af: Monrad, M & Olesen, S.P. (red). S. 107-112. København: Hans Reitzels forlag.

Olesen, S.P. og Monrad, M. (2018): *Indledning I: Forskningsmetode i socialt arbejde*, Monrad, M. & S.P. Olesen red. S. 9-32. København: Hans Reitzels Forlag.

Danneris, S. og Monrad, M. (2018): *Litteraturgennemgang. I: Forskningsmetode i Socialt Arbejde* Monrad, M. & S.P. Olesen. red. S. 61-69. København: Hans Reitzels Forlag.

Petersen, A. (2016): *Indledning – Bemærkning om fremgangsmåde. I: Præstationssamfundet*. S. 11-17. København: Hans Reitzels Forlag

Petersen, A. (2016): *Konkurrencestat og præstationssamfund: Nye normer og sociale regler på spil. I: Præstationssamfundet*. S. 51- 73. København: Hans Reitzels Forlag

Petersen, A. (2016): *Præstationsindividets strabadser – et liv i ubestemthed. I: Præstationssamfundet*. S. 75- 101. København: Hans Reitzels Forlag

Websites:

Andersen, H & Harste, G. (2023) *Axel Honneth. I: Den store Danske*. LEX.dk. Lokaliseret. 20/8-24. https://denstoredanske.lex.dk/Axel_Honneth

Itucation (2024). *Hvad er sociale medier? & Udbredelse af sociale medier blandt unge & Forskellige sociale medier og deres brug*. København NV. Itucation. Lokaliseret d. 1/7-2024. <https://www.itucation.dk/sociale-medier/#>

Christoffersen, D.D.2018. *Digital mobning – hvad, hvor og hvordan? S.2-12*. Børne - og undervisningsministeriet. København K. Lokaliseret d. 5/7-2024.
https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/Grundmodul%201%20tema%203%20kernetekst_0.pdf

Social- og boligstyrelsen (2022) *Børn i psykisk mistrivsel: I Forebyggelse og tidlig indsats*. Odense C. Social- og boligstyrelsen. Lokaliseret d. 27/2- 2024. <https://sbst.dk/boern/forebyggelse-og-tidlig-indsats/maalgrupper/boern-i-psykisk-mistrivsel>

Uddannelses – og forskningsstyrelsen (2022). *Afgrænsning i forskning i udsathed blandt børn og unge*: I Kortlægning i udsathed blandt børn og unge. S. 5-6. København Ø. Uddannelses – og forskningsstyrelsen. Lokaliseret d. 26/2-2024. <https://ufm.dk/publikationer/2023/filer/kortlaegning-af-forskning-i-udsathed-blandt-born-og-unge.pdf>

Aarhus universitet. *Interviewguide. I: Metodeguiden*. Aarhus C. Aarhus Universitet. Lokaliseret d. 2-4-24. <https://metodeguiden.au.dk/interviewguide>

Aarhus universitet. *Semistruktureret interview. I: Metodeguiden*. Aarhus C. Aarhus Universitet. Lokaliseret d. 11-7-24. <https://metodeguiden.au.dk/semistruktureret-interview>

Aarhus Universitet. *Transskribering af interviews. I. Metodeguiden*. Aarhus C. Aarhus Universitet. Lokaliseret d. 16-7-24. <https://metodeguiden.au.dk/transskribering-af-interviews>